

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ І ОБЛІКУ

КАФЕДРА ОБЛІКУ І БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і аудит
Група	6.02.071.010.18.2

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Облік і аналіз доходів і витрат підприємства»

Виконала: студентка Вікторія КОХАНОВСЬКА

Керівник: к.е.н., доцент Ольга ФАРТУШНЯК

Рецензент: фізична особа- підприємець

Тетяна ДЕГТЯРЬОВА

Харків – 2022 рік

АНОТАЦІЯ

Повний обсяг дипломної роботи містить 63 сторінок, у тому числі 5 таблиць, 28 рисунків, список літератури з 48 найменувань (на 6 сторінках), 8 додатків (обсягом 13 сторінок). Основний текст дипломної роботи – 39 сторінок

Облік і аналіз доходів і витрат підприємства

Об'єктом дослідження є теоретичні та практичні засади обліку та аналізу доходів і витрат на ТОВ «Компанії «Хімпостачання».

Предметом дослідження є процес обліку та аналізу доходів і витрат на торговому підприємстві.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних та практичних основ обліку та аналізу доходів і витрат.

Завданнями дослідження відповідно до мети є: визначити економічну сутність доходів і витрат; проаналізувати економічну діяльність ТОВ «Компанії «Хімпостачання», дослідити особливості обліку доходів і витрат підприємства; дослідити організацію інформаційно-аналітичного процесу на ТОВ «Компанії «Хімпостачання»; провести аналіз структури доходів і витрат підприємства; провести аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «Компанії «Хімпостачання».

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні запропонованих рекомендацій підприємств торгової галузі з використанням сучасних облікових технологій з метою управління діяльністю товариств.

Ключові слова: доходи, витрати, облік, аналіз, діяльність, фінансовий стан, фінансові результати.

ABSTRACT

The full volume of the thesis contains 63 pages, including 5 tables, 28 figures, bibliography of 48 titles (6 pages), 8 appendices (13 pages). The main text of the thesis - 39 pages

Accounting and analysis of income and expenses of the enterprise

The object of the study is the theoretical and practical principles of accounting and analysis of income and expenses of LLC «Company «Khimpostachannya».

The subject of the study is the process of accounting and analysis of income and expenses in a trading company.

The aim of the work is to study the theoretical and methodological and practical foundations of accounting and analysis of income and expenses.

The objectives of the study in accordance with the purpose are: to determine the economic essence of income and expenses; to analyze the economic activity of LLC «Company «Khimpostachannya», to explore the features of accounting for income and expenses of the enterprise; to investigate the organization of the information-analytical process at LLC «Company «Khimpostachannya»; to analyze the structure of income and expenses of the enterprise; to carry out the analysis of indicators of efficiency of activity of LLC «Company «Khimpostachannya».

The practical significance of the obtained results lies in the use of the proposed recommendations of trade enterprises with the use of modern accounting technologies to manage the activities of companies.

Key words: income, expenses, accounting, analysis, activity, financial condition, financial results.

ЗМІСТ

	стр.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	8
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ТОВ «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ»	14
2.1. Характеристика діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» та особливості обліку доходів підприємства	14
2.2. Особливості обліку витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»	19
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ТОВ «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ»	26
3.1 Аналіз структури та динаміки доходів і витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»	26
3.2. Аналіз показників ефективності діяльності підприємства»	32
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	45

ВСТУП

Актуалізація облікового питань доходів і витрат пов'язана з формуванням кінцевого фінансового результату. Дотримання принципів формування доходів і витрат, їх своєчасне відображення в бухгалтерському обліку сприяють правильно побудованій обліковій політиці підприємства.

Під впливом законодавчих змін відбувається й зміна у порядку формування доходів і витрат, їх облікових основ. Належним чином організований облік дає можливість правильно групувати та систематизувати дані про витрати та доходи, які є ключовими об'єктами обліку.

Аналіз витрат і доходів також ґрунтується на певних принципах та проводиться за певною методикою, а також визначає співвідношення елементів та їх взаємозв'язок, визначає методи планування і моделювання рішень управлінського персоналу.

Саме тому облік та аналіз доходів і витрат потребує його дослідження та розробки рекомендацій.

Дослідженнями облікових та аналітичних питань доходів і витрат займалися такі науковці, як: Т. В. Буряк [4], С. І. Дроб'язко [10], Н. П. Ілюхіна [13], Т. Г. Камінська [15], У. І. Когут [17], Г. О. Партин [33], Л. І. Полятикіна [35], Н. Ю. Бур'ян [35], Н. В. Прохар [38], Ю. О. Ночовна [38], Л. К. Сук [40], Ю. С. Цал-Цалко [44] та інші.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних та практичних основ обліку та аналізу доходів і витрат.

Завданнями дослідження відповідно до мети є:

визначити економічну сутність доходів і витрат;

проаналізувати економічну діяльність ТОВ «Компанії «Хімпостачання», дослідити особливості обліку доходів і витрат підприємства;

дослідити організацію інформаційно-аналітичного процесу на ТОВ «Компанії «Хімпостачання»;

провести аналіз структури доходів і витрат підприємства;

провести аналіз показників ефективності діяльності ТОВ «Компанії «Хімпостачання».

Предметом дослідження є процес обліку та аналізу доходів і витрат на торговому підприємстві.

Об`єктом дослідження є теоретичні та практичні засади обліку та аналізу доходів і витрат на ТОВ «Компанії «Хімпостачання».

Методи дослідження в роботі застосовані наступні: аналіз, синтез, спостереження, узагальнення, аналіз використаних джерел, конкретизація, економічний аналіз, групування.

Інформаційною базою для виконання роботи послужили нормативні та законодавчі акти України, національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, матеріали періодичних видань, а також дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності ТОВ «Компанії «Хімпостачання».

Результати попередніх наукових розробок (додаток А) використано при написанні дипломної роботи.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Доходність підприємства є одним із найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Такий показник визначає мету підприємницької діяльності, адже кожне підприємство прагне отримати максимальний дохід. Даний показник є важливим не тільки керівнику фірми та колективу, але він цікавить і вкладників капіталу (інвесторів, кредиторів), державні органи, і передусім – податкову службу, фондові біржі, що здійснюють купівлю-продаж цінних паперів.

Трактування поняття «дохід» використовують у нормативно-правових документах та працях вчених-науковців.

Зазначимо, що в Господарському Кодексі України «дохід» розглядається у тісному взаємозв'язку з прибутком, визначаючи його основною метою діяльності підприємства [7]. У Цивільному Кодексі України зазначено порядок визначення доходу при укладанні договорів цивільно-правового характеру, що є важливим для здійснення господарської діяльності [45].

В НП(С)БО 15 «Дохід» визначається сутність поняття «дохід» з отриманням економічних вигод (грошових коштів) та змінами у активах та зобов'язаннях (їх збільшення та/або зменшення) [23].

Згідно міжнародних стандартів під доходом розуміють надходження економічних вигід протягом періоду при відповідному збільшенні власного капіталу [20].

Тобто, можна провести відмінність у розумінні поняття «дохід» за МСБО та НП(С)БО, яка полягає у різному сприйнятті впливу доходу на інші складові балансу. За НП(С)БО від отримання доходу відбувається збільшення активу та зменшення зобов'язань, а за МСБО – зростання власного капіталу.

Деякі науковці [3, 15, 46] погоджуються з вартісним вираженням доходу й надходженням у вигляді грошових коштів. Проте, Г. І. Цилюрик наголошує на врахуванні чинника часу при визнанні доходів [46], а Л. М. Бондар ототожнює дохід з виручкою підприємства [3].

Визначення поняття «доходу» в літературних джерелах представлено в табл. Б.1 додатку Б. За результатами табл. А.1 можна зробити висновок, що в узагальненому вигляді під доходом розуміють виручку від реалізації або суму грошових коштів від такої реалізації в майбутньому.

Особливої уваги заслуговує класифікація доходів, яка надається в економічній літературі та нормативно-правових документах. Так, на рис. 1.1 наведено класифікація доходів згідно НП(С)БО 15 «Дохід», а на рис. 1.2 - МСБО 18 «Дохід».

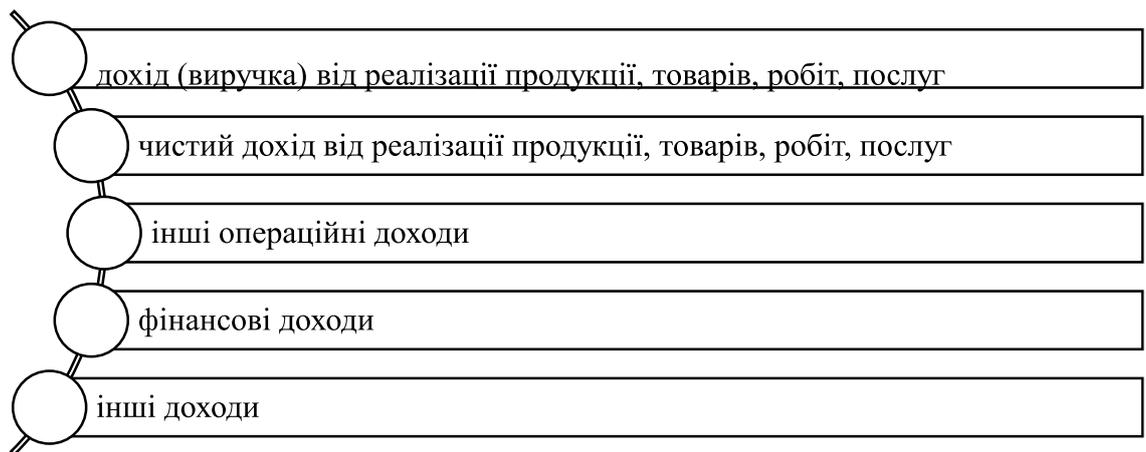

Рис. 1.1. Класифікація доходів згідно НП(С)БО 15 «Дохід» [23]

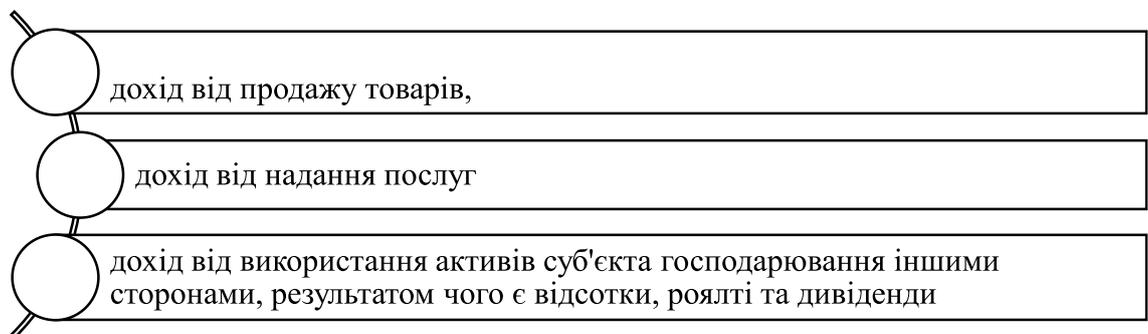

Рис. 1.2. Класифікація доходів згідно МСБО 18 «Дохід» [20]

За даними цих двох рисунків, можна сказати, що в МСБО 18 «Дохід» немає розмежування між доходом та чистим доходом, а також між доходами від іншої (інвестиційної та надзвичайної) діяльності.

Проте, в НП(С)БО 15 «Дохід» є перелік що не визнається доходами, що представлено на рис. 1.3.

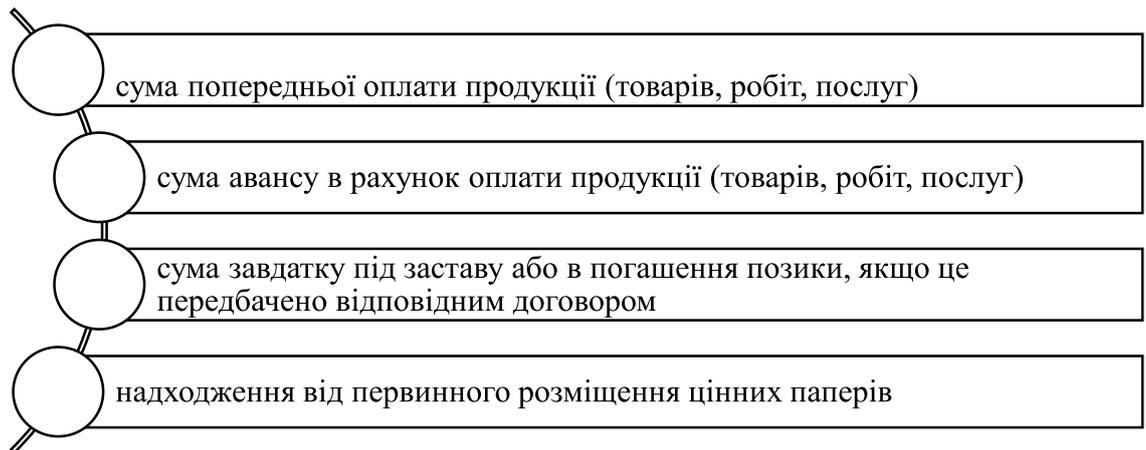

Рис. 1.3. Перелік невизнання доходами згідно національних стандартів

В економічній літературі доходи класифікують за різними ознаками, які представлено на рис. 1.4.

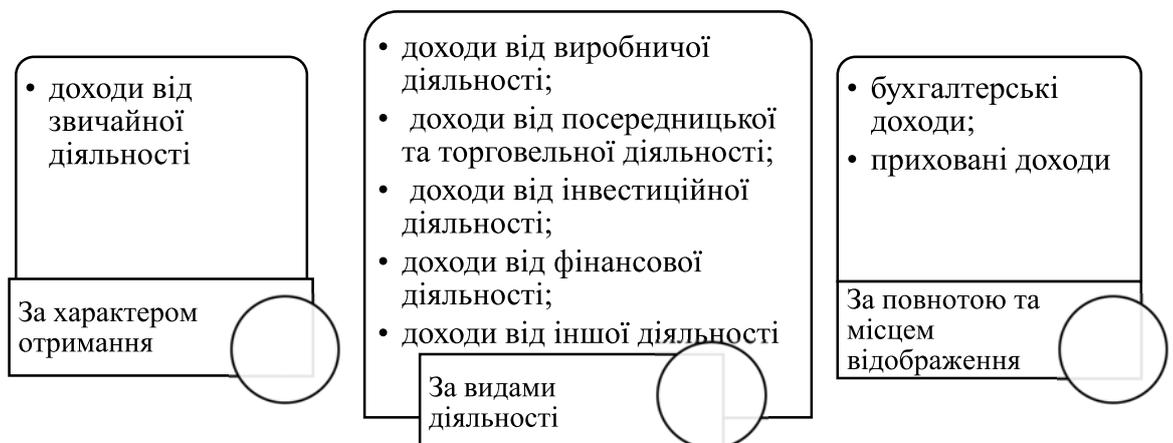

Рис. 1.4. Класифікація доходів за характерними ознаками

Також не менш важливою економічною категорією є витрати, які підприємства несуть для отримання доходів. Витрати мають значний вплив на формування чистого результату діяльності суб'єкта господарювання. Дослідження сутності категорії «витрати» можна провести з позиції управлінського обліку або з погляду бухгалтерського обліку.

Трактування поняття «витрати» представлено в табл. Б.2 додатку Б.

За даними табл. Б.2 можна визначити два підходи – управлінській та бухгалтерській – для визначення суті цього поняття.

Відповідно до бухгалтерського підходу до витрат відноситься фактично сплачена певна сума грошових коштів, яка була витрачена задля залучення економічних ресурсів з ціллю здійснення підприємницької діяльності. В свою чергу з точки зору управлінського підходу окрім явних витрат, що враховуються у бухгалтерській звітності, потрібно враховувати ще і неявні (альтернативні) витрати, що допомагає керівництву підприємства приймати ефективні управлінські рішення [44].

Класифікація витрат згідно НП(С)БО 16 «Витрати» представлено на рис. 1.5.

За рис. 1.5 можна зазначити, що існує певна відповідність витрат за видами діяльності та доходів, які були отримані за цими видами діяльності. Така класифікація в бухгалтерському обліку важлива, насамперед, для співставлення доходів і витрат за видами діяльності для формування фінансових результатів підприємства.

У бухгалтерському обліку витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Це відповідає принципу нарахування доходів і витрат згідно законодавчих актів.

Зазначимо, що це не єдина класифікація витрат. Бо витрати можуть класифікувати за елементами, за способом розподілу, за періодами тощо.

Класифікацію витрат за видами діяльності та елементами надано в табл. В.1 та В.2 додатку В.

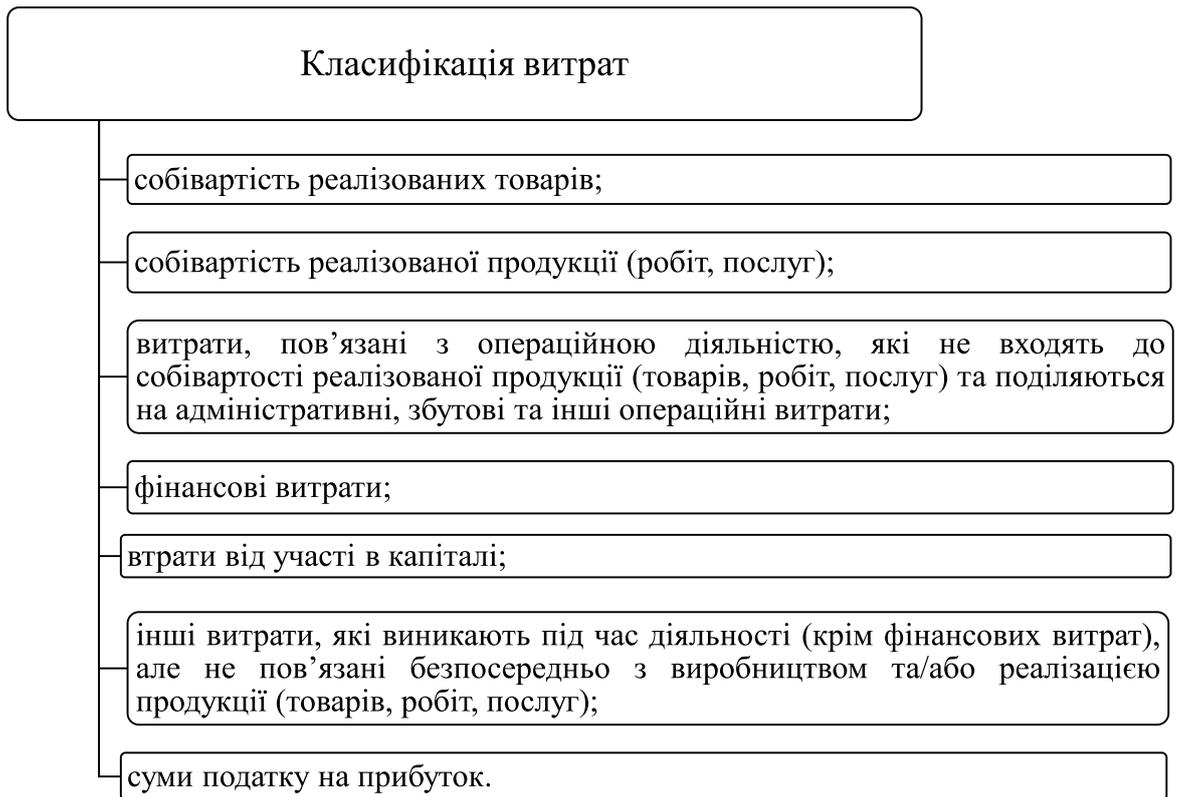

Рис. 1.5. Класифікація витрат згідно НП(С)БО 16 «Витрати» [24]

Під економічними елементами розуміють сукупність економічно однорідних витрат в грошовому виразі за їх видами. Статті калькуляції формують ці витрати для визначення собівартості продукції – одні витрати показуються за їх видами (елементами), інші – за комплексними статтями (включають декілька елементів) [44].

За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат їх класифікують на дві групи: змінні та постійні, які залежать або не залежать від обсягу виробництва відповідно.

Ще однією важливою класифікацією витрат є їх включення до виробничої собівартості згідно НП(С)БО 16 «Витрати», що подано на рис. 1.6.

Відповідно до рис. 1.6 можна стверджувати, що витрати можуть бути прямими (виробничі) та непрямими (загальновиробничі). Загальновиробничі

витрати спочатку розподіляються и включаються частина до виробничої собівартості, а інша частина до собівартості реалізації.

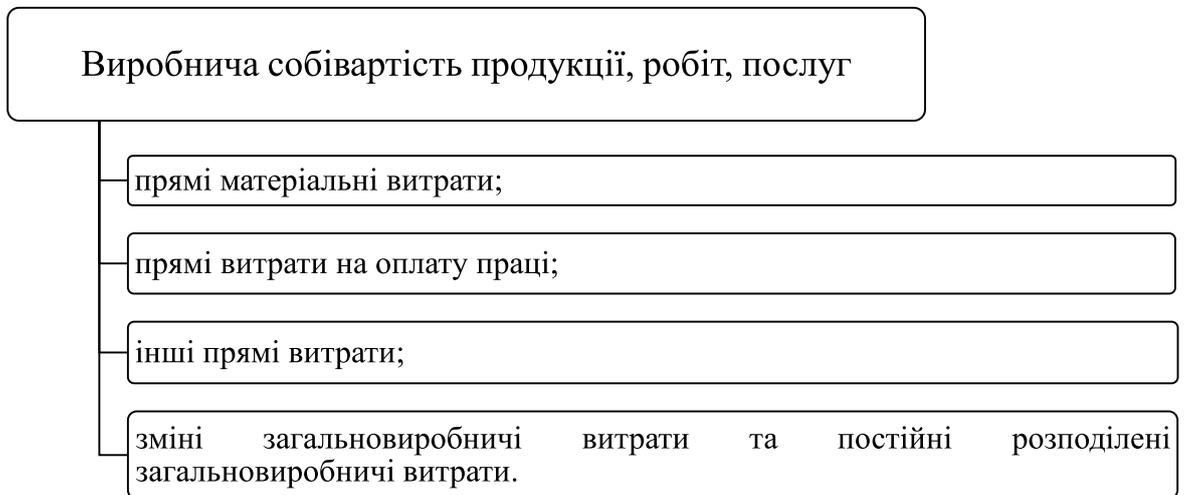

Рис. 1.6. Класифікація витрат виробничої собівартості продукції, робіт, послуг

Таким чином, можна констатувати, що доходи і витрати є найголовнішими економічними категоріями, що свідчать про ефективність діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2.

ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ТОВ «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ»

2.1. Характеристика діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» та особливості обліку доходів підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ» зареєстрована 19.02.2009 року за юридичною адресою: Україна, 61060, Харківська обл., місто Харків, Пр. Московський, будинок 140/1.

Основним видом діяльності є оптова торгівля хімічною продукцією. Окрім, цього, товариство може займатися такими видами діяльності:

- 1) виробництво вогнетривких виробів (код КВЕД - 23.20);
- 2) виробництво інших технічних керамічних виробів (код КВЕД - 23.44);
- 3) виробництво цементу(код КВЕД - 23.51);

Товариство працює п'ять днів в неділю. Головним завданням організаційної структури Товариства є встановлення відносин повноважень, які пов'язують вище керівництво з низьким рівнем працівників. Для ефективної роботи керівництво розподіляє серед співробітників усі ті завдання, які необхідні для досягнення мети підприємства.

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» проаналізовано за даними фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва (додаток Г, Д, Е). Результати аналізу наведено у табл. Ж.1 додатку Ж.

За даними табл. Ж.1, можна зробити висновок про підвищення рівня доходності підприємства, хоча це не свідчить про прибутковість товариства.

За аналізований період можна побачити зростання доходу на 11 та 10 % у порівнянні з 2018 та 2019 роками відповідно. Теж саме спостерігається й щодо собівартості реалізованих товарів. Внаслідок цього і відбулось зменшення чистого прибутку на 20 % у 2020 році порівняно з попереднім роком.

Динаміка показників доходності наведено на рис. 2.1, а активів та пасивів товариства – на рис. 2.2.

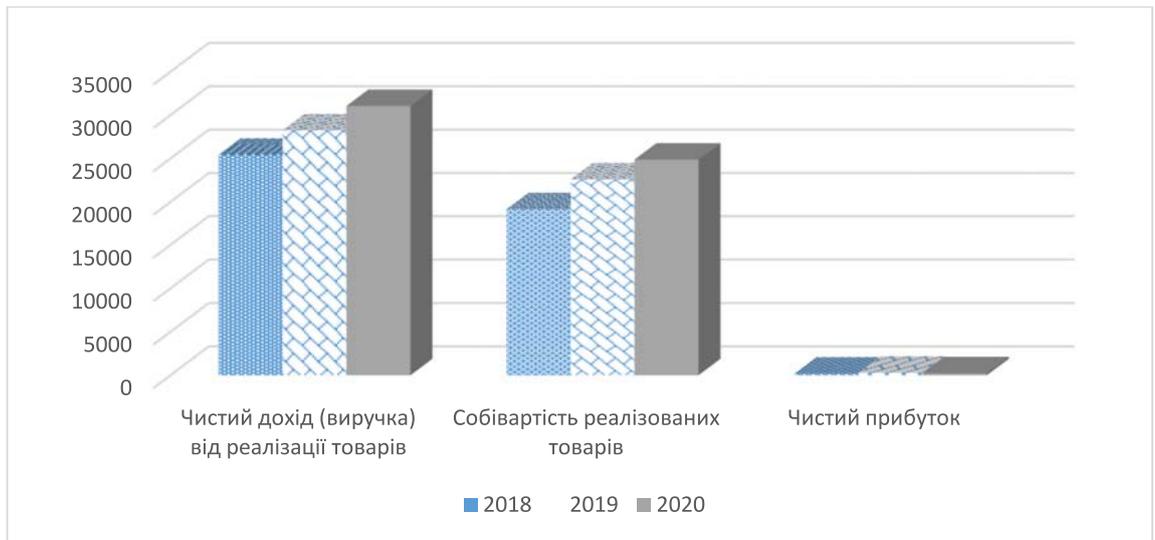

Рис. 2.1. Динаміка показників доходності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Рис. 2.2. Динаміка активів і пасивів ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Фондовіддача зменшилась у динаміці, а коефіцієнти рентабельності та автономності майже не змінилися, але свідчать про низький рівень прибутковості.

Прибутковість підприємства можна визначити, якщо порівняти отримані доходи з понесеними витратами.

Методично-облікові аспекти формування доходів базуються на принципах, насамперед, на принципі нарахування доходів і витрат.

Згідно НП(С)БО 15 «Дохід» критерії визнання доходу застосовуються окремо до кожної операції або до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше.

Умови визнання доходу наведено на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Умови визнання доходу

Дохід не визнається, якщо здійснюється обмін продукцією (товарами,

роботами, послугами та іншими активами), які є подібними за призначенням та мають однакову справедливу вартість. Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції [6].

Для узагальнення інформації про доходи за видами діяльності призначені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності». На рахунках цього класу, крім рахунку 76 «Страхові платежі», протягом звітного року за кредитом відображається сума загального доходу разом із сумою непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), що включені до ціни продажу, за дебетом — щомісячне відображення належної суми непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), щорічне або щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати» [19].

До обліку доходів за планом рахунків передбачено застосування наступних бухгалтерських рахунків, які подано на рис. 2.4

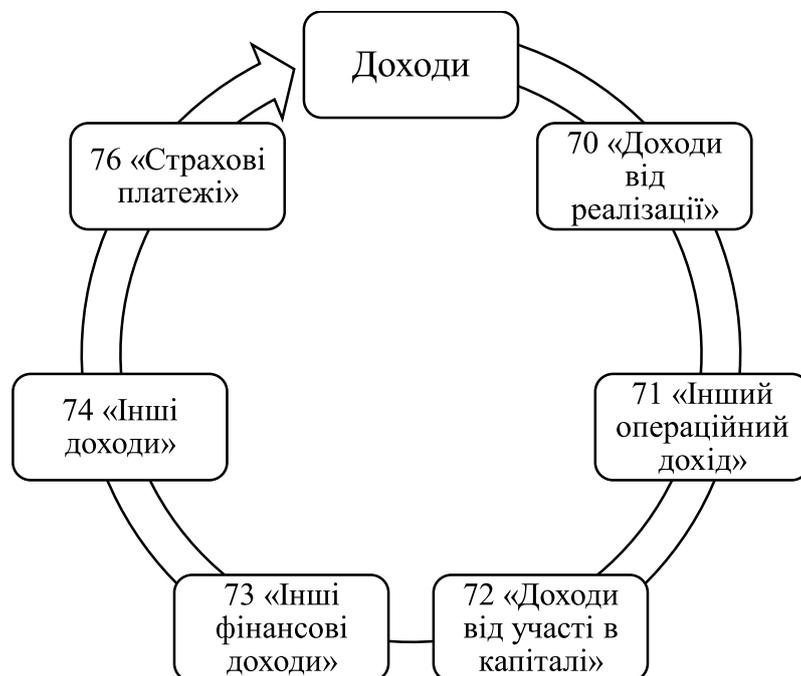

Рис. 2.4. Рахунки обліку доходів підприємства

На рис. 2.4 наведено лише рахунки обліку доходів. Проте, до кожного з

наведених рахунків можуть використовуватися субрахунки, які використовує досліджене товариство (рис. 2.5).

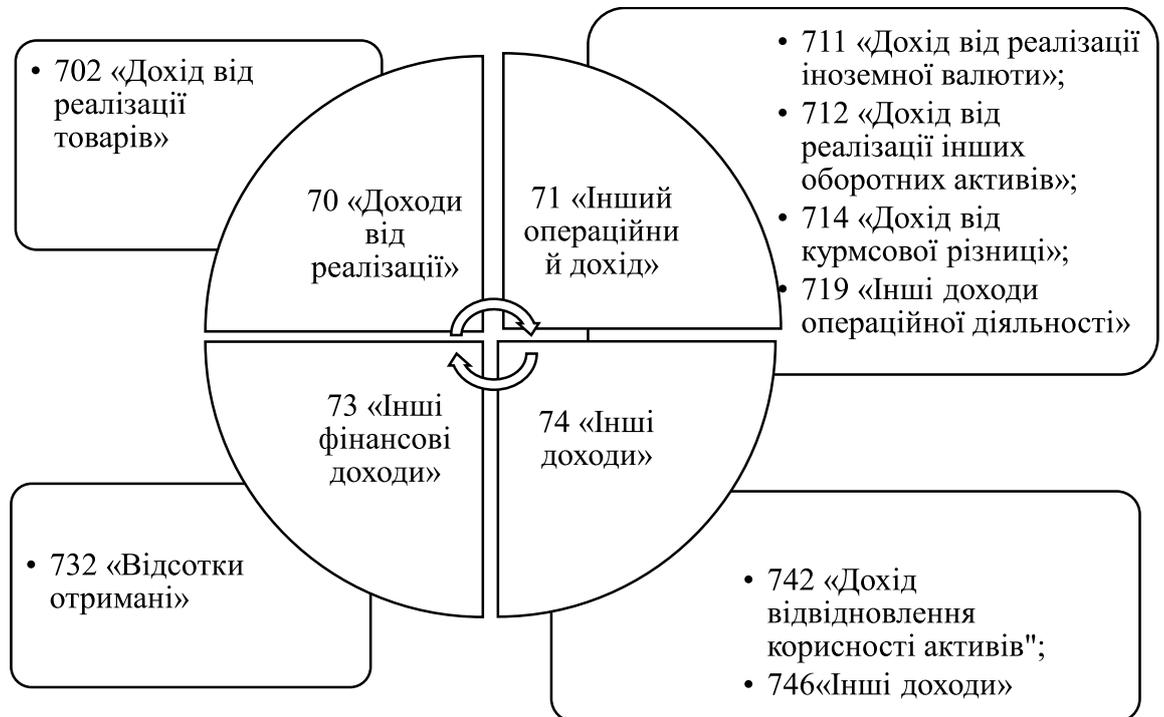

Рис. 2.5. Субрахунки доходів ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Типову кореспонденцію рахунків щодо обліку доходів представлено у табл. К.1 додатку К.

Важливо також правильно, ретельно здійснювати документальне оформлення, адже помилка в первинній документації може призвести до ряду інших в регістрах синтетичного обліку.

Бухгалтерськими документами з обліку доходів від основної та операційної діяльності на ТОВ «Компанія «Хімпостачання» слугують такі первинні документи, як: прибутковий касовий ордер, рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна, накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, та ін. Віднесення доходу від реалізації на фінансові результати від основної діяльності здійснюється на підставі розрахунку (довідки) оформленої працівниками бухгалтерії.

Бухгалтерськими документами по обліку фінансових і інших доходів на товаристві виступають такі документи, як: прибутковий касовий ордер, товарно-транспортна накладна, накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, контракти та договори про передачу необоротних активів в фінансову оренду та ін.

2.2. Особливості обліку витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Витрати підприємства можна поділити на ті, які списуються одночасно з визначенням доходу і ті, які списуються на фінансові результати в період їх виникнення [30].

Витрати, які списуються одночасно з визнанням доходу представлено на рис. 2.6.

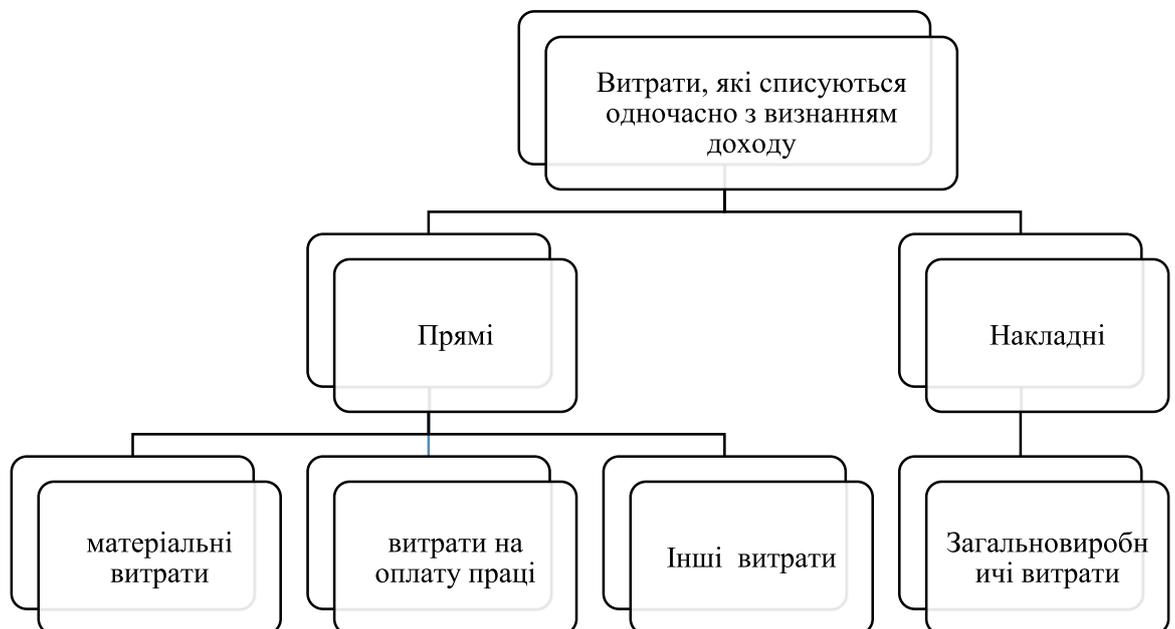

Рис. 2.6. Витрати, які списуються одночасно з визнанням доходу

Витрати, які списуються на фінансовий результат в період їх виникнення представлено на рис. 2.7.

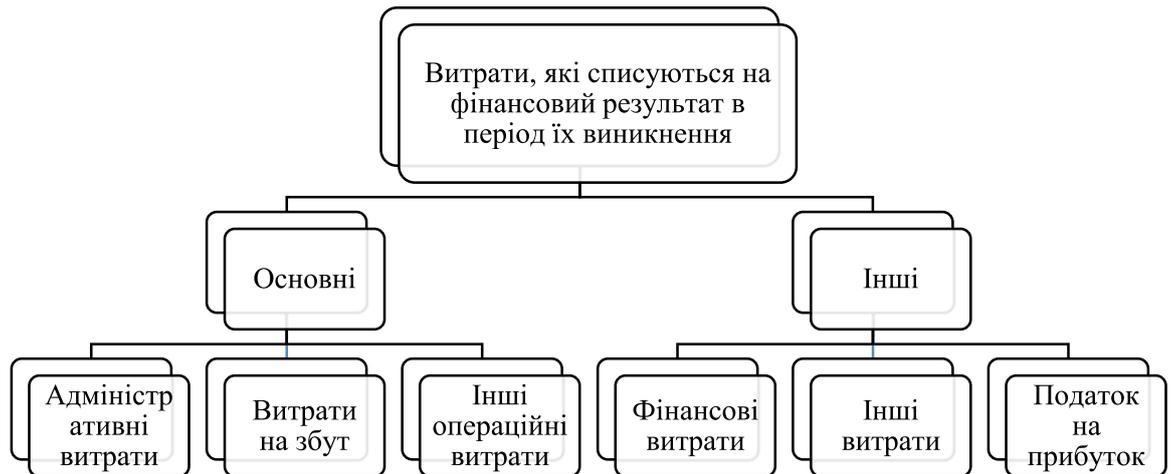

Рис. 2.7. Витрати, які списуються на фінансовий результат в період їх виникнення

На організацію обліку виробничих витрат впливають різноманітні фактори, основними з яких є: види діяльності, характер виробництва і продукції, яка виробляється, структура управління підприємства, розміри підприємства, особливості технології та організації виробництва.

Порядок організації обліку виробничих витрат представлено на рис. 2.8.

Відповідно до рис. 2.8 можна визначити, що організація обліку витрат на виробництво передбачає певну послідовність дій, та включає як синтетичний, так і аналітичний облік витрат.

Витрати на виробництво відображаються у групувальних відомостях (матеріальних витрат, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, амортизації, інших витрат), їх аналітичний облік здійснюється за видами виробництва, за статтями витрат, за видами продукції.

Проте, на дослідженому товаристві немає продукції, а товари обліковують за оптовою ціною без визначення торгової націнки. Тобто та ціна, яку сплатили при придбанні товарів і є їх собівартістю. Для відпуску товарів покупцям визначають продажну ціну товарів.

Рис. 2.8. Порядок організації обліку виробничих витрат

Для узагальнення інформації про витрати за видами діяльності призначені рахунки класу 9 «Витрати діяльності». На рахунках цього класу, протягом звітного року за дебетом відображається загальна сума понесених витрат, за кредитом — щорічне, щоквартальне або щомісячне віднесення суми витрат на рахунок 79 «Фінансові результати».

До обліку витрат за планом рахунків передбачено застосування наступних бухгалтерських рахунків, які подано на рис. 2.9

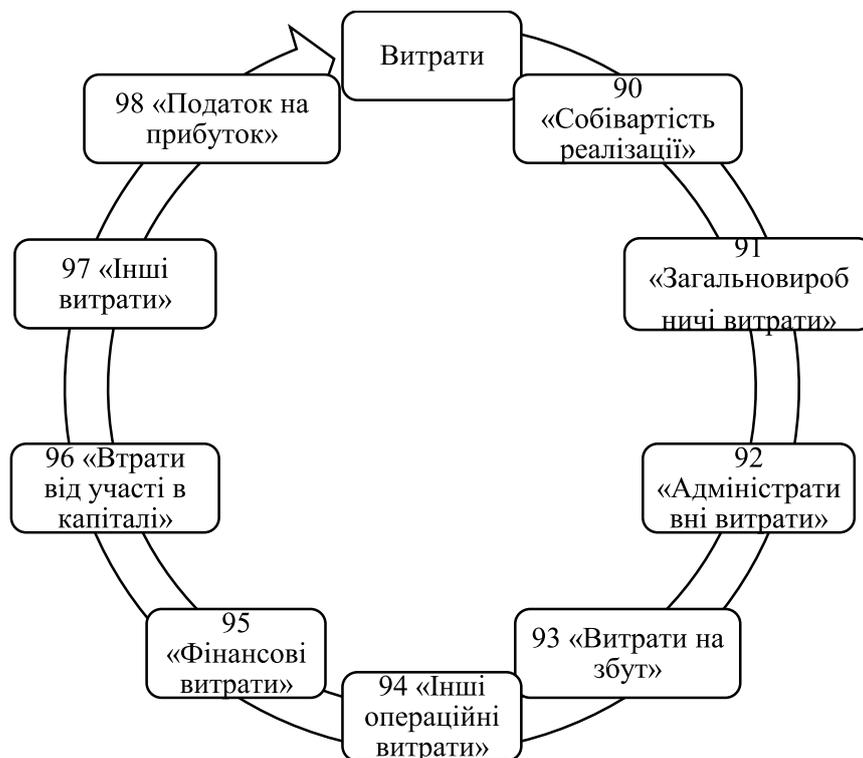

Рис. 2.9. Рахунки обліку витрат підприємства

На рис. 2.9 представлено рахунки обліку витрат. Проте, до кожного з наведених рахунків можуть відкрити субрахунки, які використовує досліджене товариство (рис. 2.10).

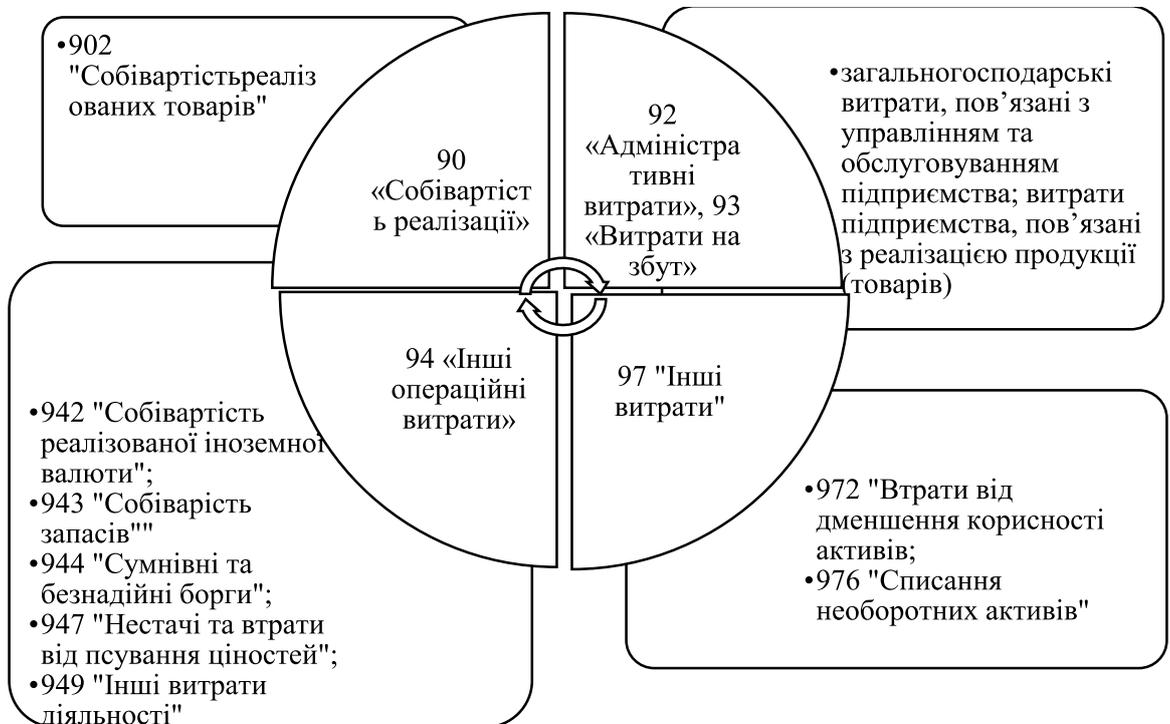

Рис. 2.10. Субрахунки витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Склад адміністративних витрат та витрат на збут визначено в НП(С)БО 16 «Витрати».

Типову кореспонденцію рахунків щодо обліку витрат представлено у табл. К.2 додатку К.

Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

ТОВ «Компанія «Хімпостачання» є платником податку на прибуток, заповнює декларацію та сплачує у відповідні терміни за ставкою 18 %.

Витрати, які визнаються при нарахуванні податку на прибуток визначені у НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [25].

Також, досліджене товариство бере кредити в банку та сплачує відсотки за користування кредитом. Нараховані відсотки товариство відображає як

фінансові витрати та сплачує відповідно до графіка. Прострочених або пролонгованих кредитів у товариства немає.

Ще одним важливим аспектом обліку витрат є визначення переліку та рахунків витрат в обліковій політиці товариства.

В Наказі про облікову політику товариства встановлено, що витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, повинні відображатися в складі того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Товариство відображає у фінансовій звітності поточний податок на прибуток, який визначений у звітному періоді відповідно до податкового законодавства.

Безумовно, формування доходів і витрат тісно пов'язано з визначенням фінансового результату. Підприємства обліковують доходи та витрати протягом своєю діяльності з метою визначення з прибутком чи зі збитком спрацювала компанія.

Згідно національних стандартів та Плану рахунків, всі доходи та витрати списуються на рахунок 79 «Фінансові результати», який має субрахунки за видами діяльності. Так, діяльність підприємств поділяється на операційну, фінансову та іншу діяльність. Кожна з вищенаведених видів діяльності має розподіл на підвиди. Операційна діяльність, яка пов'язана безпосередньо з операціями згідно статуту підприємства, поділяється на основну та іншу операційну. Фінансова діяльність включає операції, які пов'язані з власним та позиковим капіталом. А інша діяльність об'єднує операції інвестиційної та надзвичайної сфери.

Схематично списання доходів і витрат за видам діяльності на фінансовий результат можна представити на рис. 2.11.

За рис 2.11 можна побачити рахунки обліку доходів і витрат, які списують на конкретні рахунки обліку фінансових результатів.

Після співставлення доходів і витрат рахунок 79 «Фінансові результати» так само, як і інші рахунки 7 класу закривається, але на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» з метою визначення результату.

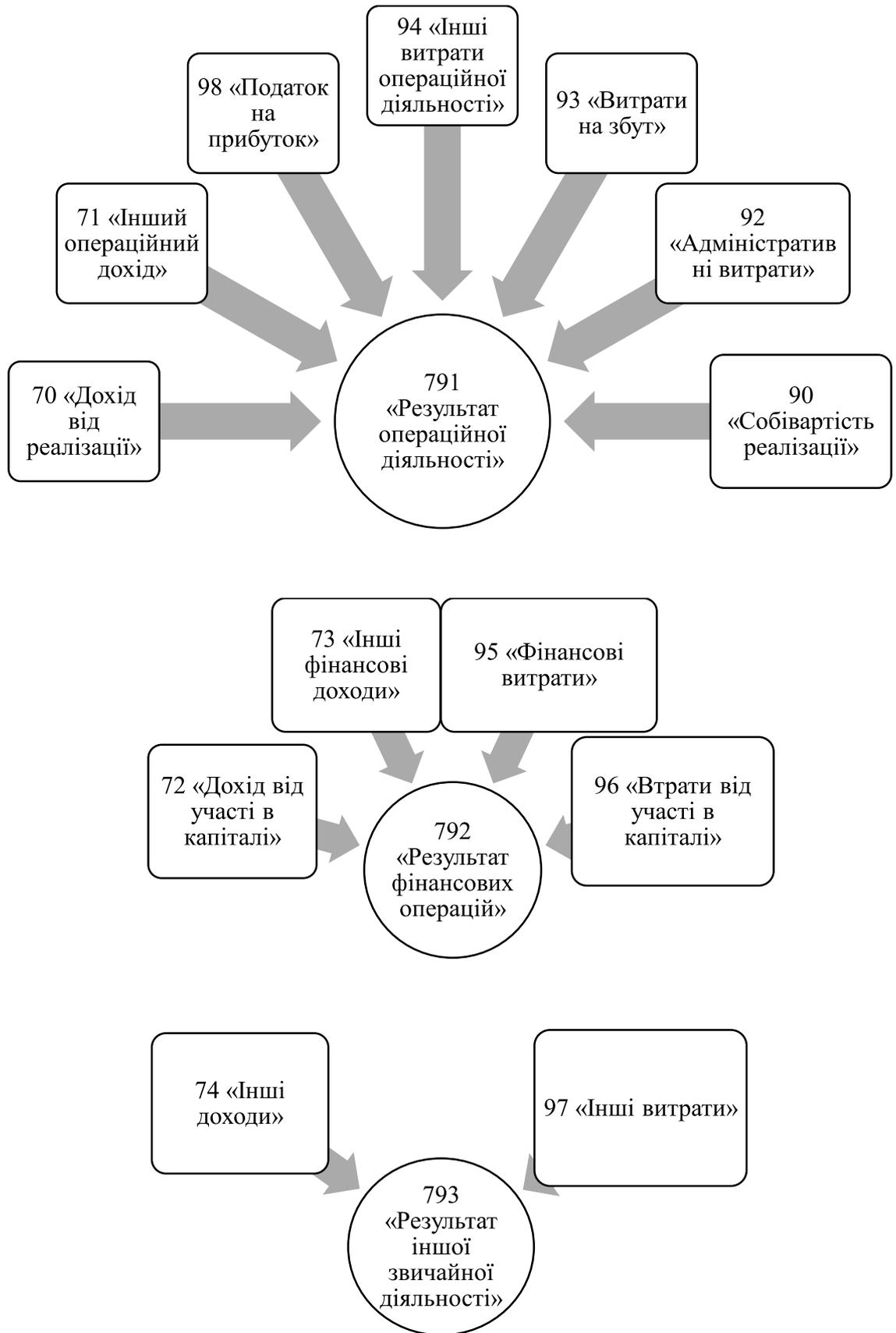

Рис. 2.11. Схема списання доходів і витрат за видам діяльності на фінансовий результат

Бухгалтерські проводки зі списання витрат дослідженого товариства на фінансовий результат представлено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Проводки щодо списання витрат на фінансовий результат

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Списано на фінансові результати:		
собівартість від реалізації товарів	791	902
адміністративні витрати	791	92
витрати на збут	791	93
інші витрати операційної діяльності	791	942, 943, 944, 947, 949
фінансові витрати	792	951
інші витрати	793	972, 976, 977
Включено до фінансових результатів суму податку на прибуток	79	981
Відображено кінцевий фінансовий результат від усіх видів діяльності		
прибуток	79	441
збиток	442	79

Таким чином, дослідження питань організації обліку витрат дозволяє зробити висновок, що найбільш суттєвий вплив на фінансовий результат має момент визнання доходів та витрат, а також ті методи облікової політики, які опосередковано впливають на фінансовий результат.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ТОВ «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ»

3.1. Аналіз структури та динаміки доходів і витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Доходи і витрати підприємства мають велике значення в системі загальної оцінки діяльності суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що доходи та витрати мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства, який може мати як позитивний, так і негативний характер.

Нагальна потреба аналізу доходів і витрат підприємства полягає в подальшому визначенні шляхів зменшення витрат і збільшення доходів підприємства.

Основні завдання аналізу доходів і витрат представлено на рис. 3.1.

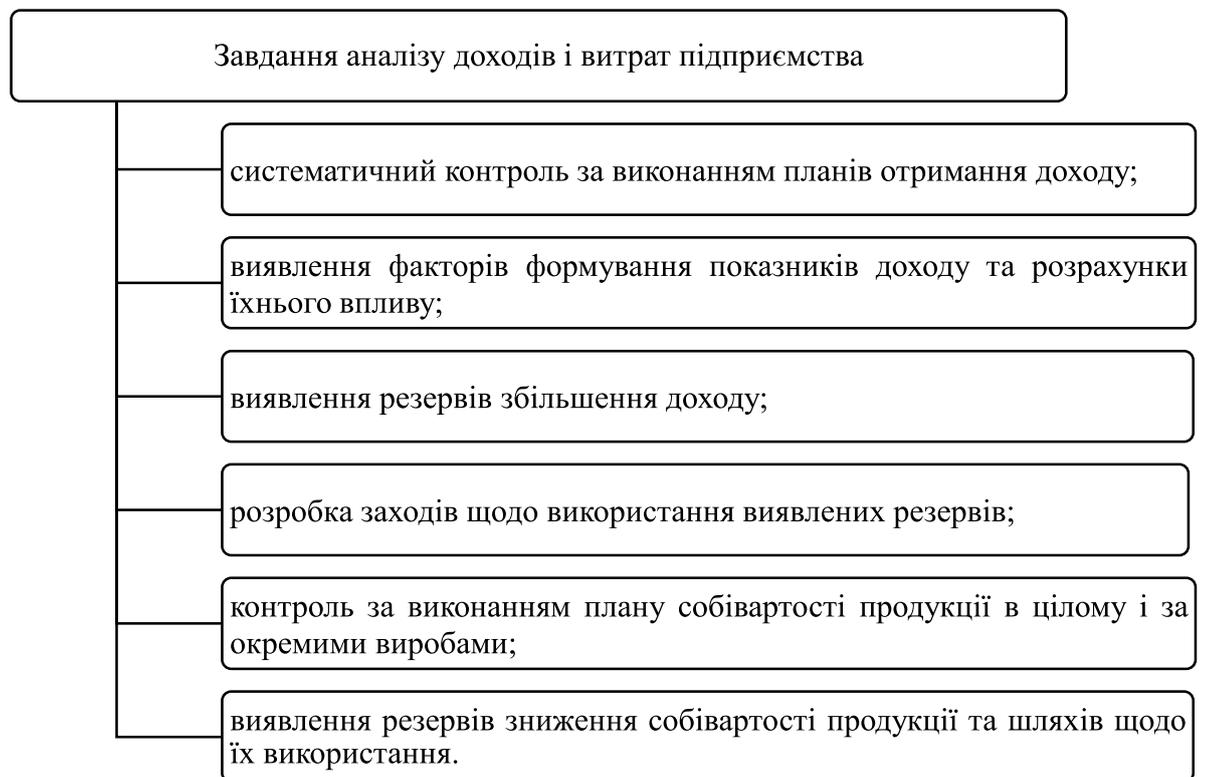

Рис. 3.1. Основні завдання аналізу доходів і витрат [43]

На підставі інформації фінансової звітності можна дослідити:

- 1) які фактори вплинули на динаміку валового прибутку;
- 2) що обумовило зміну результатів від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності;
- 3) внаслідок чого покращилися чи погіршилися результати від звичайної діяльності в цілому.

Початковим етапом аналізу доходів і витрат є оцінка їх складу та структури, що представлено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Аналіз складу та структури доходів і витрат ТОВ «Компанія
«Хімпостачання» за 2018-2020 рр.**

Показники	2018 рік		2019 рік		2020 рік	
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %
Доходи						
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	25416,4	90,22	28227	85,89	31048,5	85,01
Інші операційні доходи	2754,6	9,78	4638,2	14,11	5468,7	14,97
Інші доходи	0	0	0	0	4,3	0,01
Разом доходи	28171	100	32865,2	100	36521,5	100
Витрати						
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19148,7	68,47	22579,4	69,30	24867,9	68,52
Інші операційні витрати	8698,6	31,10	9703,9	29,78	11199,7	30,86
Інші витрати	118,7	0,42	300,7	0,92	227,7	0,63
Разом витрати	27966	100	32584	100	36295,3	100

Отримані результати з табл. 3.1 свідчать, що у ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за аналізований період інші доходи були лише у 2020 році і склали лише 0,01 % всіх доходів. Левову частину у складі доходів займають доходи від реалізації товарів і складають 85,01 % в 2020 році, що менше ніж у

2018-2019 роки на 5,21 % та 0,87 % відповідно. Що стосується абсолютної суми, то тут спостерігається збільшення доходів від реалізації товарів у звітному році на 2821,5 тис. грн проти 2019 року та на 5632,1 тис. грн проти 2018 року.

Динаміка інших операційних доходів також показує зростання як у абсолютному, так і відносному значенні. Збільшення інших операційних доходів відбулось на 830,5 тис. грн проти 2019 року та 2714,1 тис. грн проти 2018 року.

Структура доходів дослідженого товариства подана на рис. 3.2 – 3.4

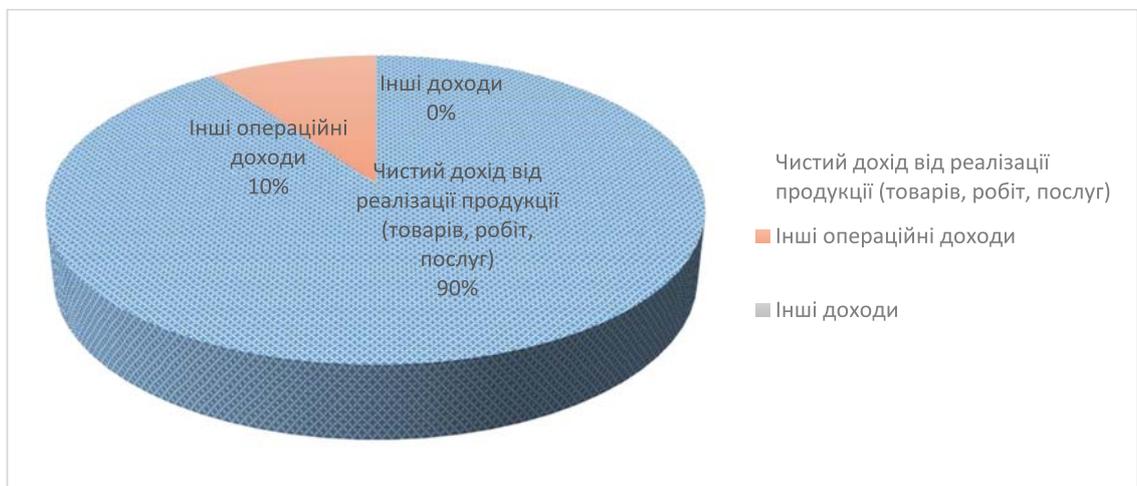

Рис. 3.2. Структура доходів на ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018 рік

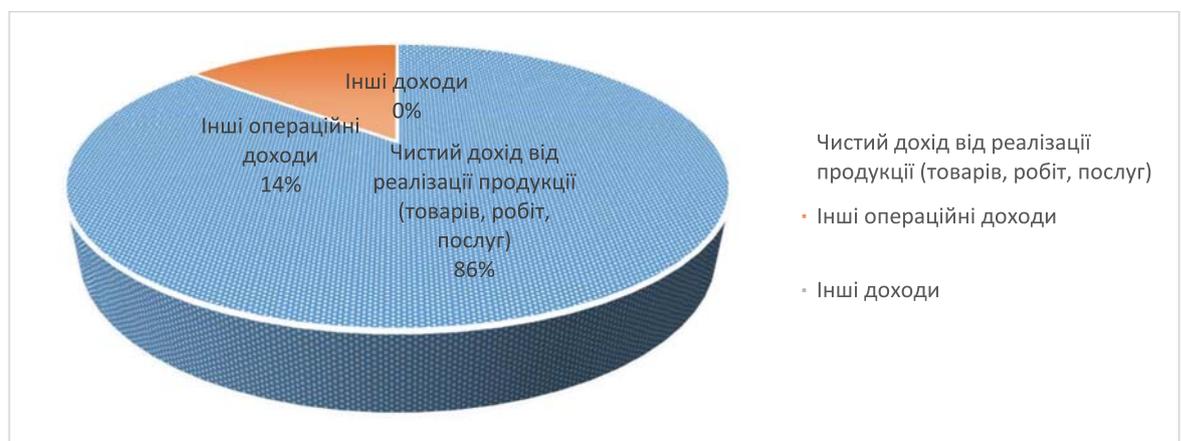

Рис. 3.3. Структура доходів на ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2019 рік

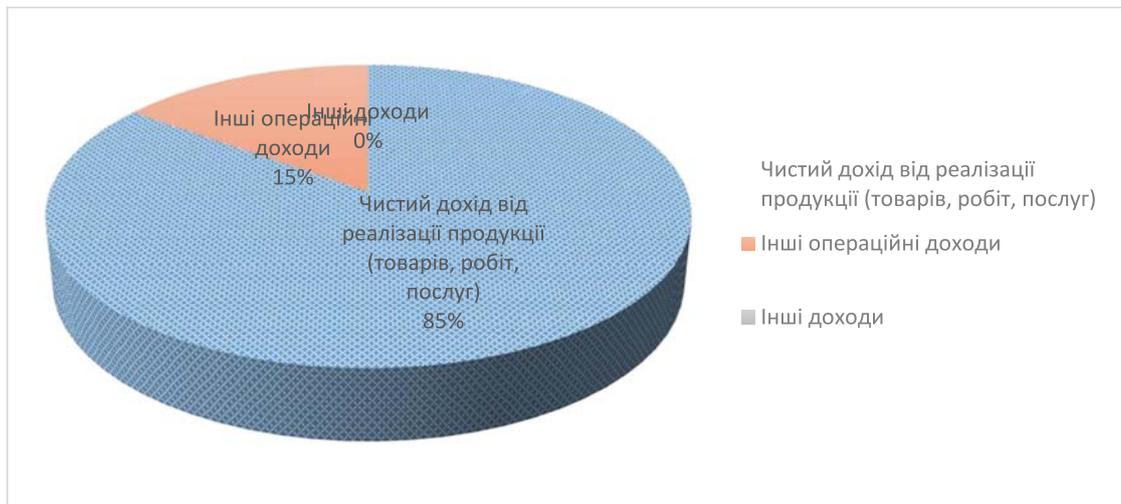

Рис. 3.4. Структура доходів на ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2020 рік

За результатами рис. 3.2-3.4, можна спостерігати зміну у структурі доходів. Протягом трьох років збільшилась доля інших операційних доходів та зменшилась доля доходів від реалізації товарів. Це пояснюється тим, що внаслідок карантину COVID-19 зменшились обсяги продаж товарів й зросли доходи від простроченої кредиторської заборгованості та реалізації зайвих запасів.

Щодо витрат товариства, то можна відмітити збільшення собівартості реалізованих товарів у 2020 році на 2288,5 тис. грн проти 2019 року та 5719,2 тис. грн проти 2018 року. Інші операційні витрати також за аналізований період мали тенденцію до збільшення. Так, у 2020 році вони збільшилась на 1495,8 тис. грн проти 2019 року та на 2501,1 тис. грн проти 2018 року.

Для наглядного зображення питомої ваги витрат побудовано кругову діаграму. Структура витрат наведена на рис. 3.5 – 3.7.

За результатами рис. 3.5 – 3.7 бачимо що майже не відбулось ніяких змін у структурі витрат, на відміну від доходів діяльності. Так, найбільшу питому вагу займає собівартість реалізованих товарів, яка складає близько 68 % у загальній сумі витрат. Інші операційні витрати складають приблизно 31 %, а інші витрати – близько 1 %.

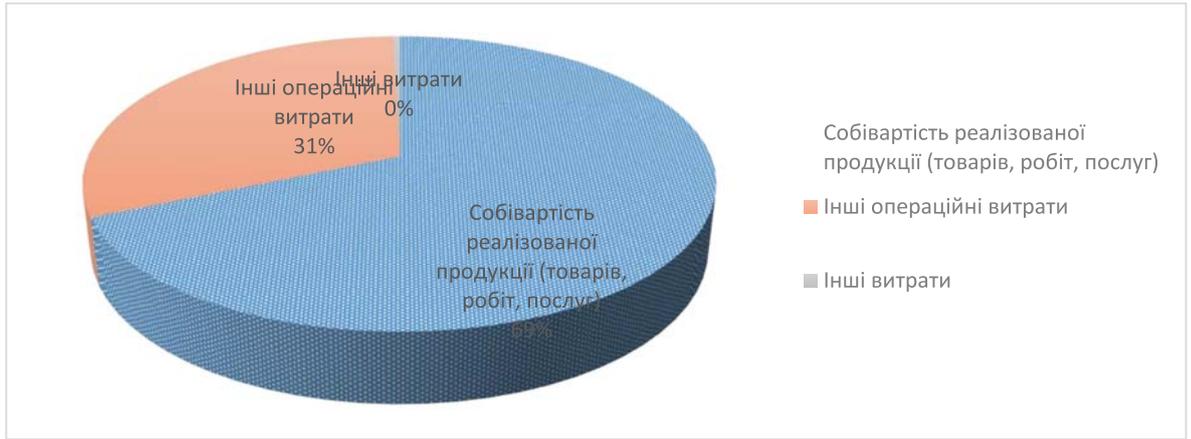

Рис. 3.5. Структура витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018 рік

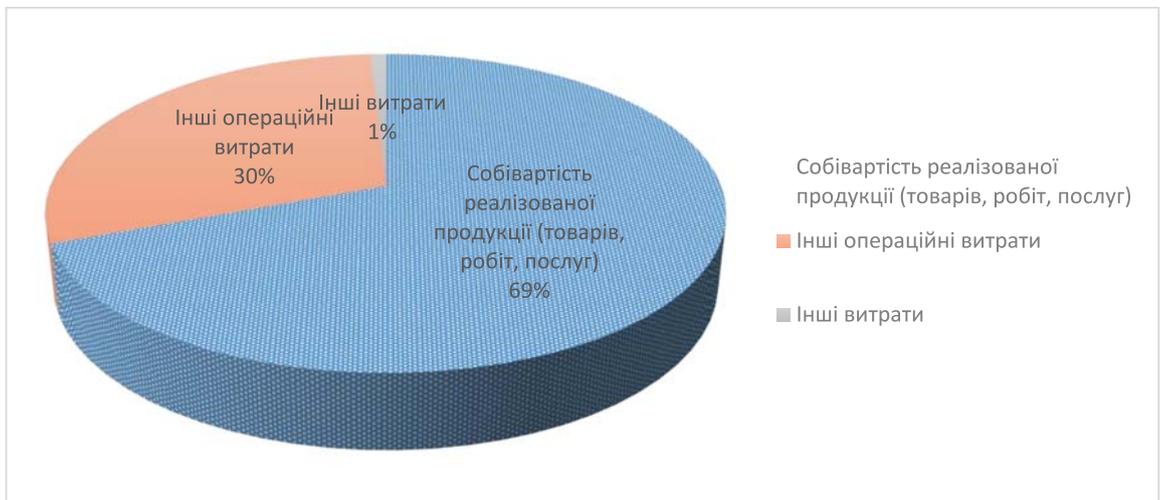

Рис. 3.6. Структура витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2019 рік

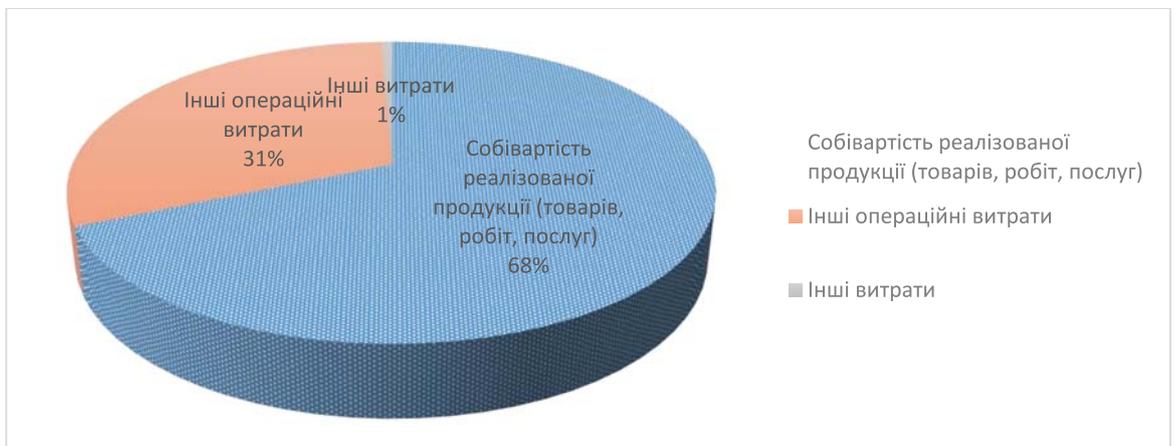

Рис. 3.7. Структура витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2020 рік

Ще одним етапом аналізу доходів і витрат є оцінка їх динаміки, які можна провести базисним методом. Розрахунки наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Аналіз динаміки доходів і витрат ТОВ «Компанія «Хімпостачання»
за 2018 -2020 рр.**

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення в 2020 від		Темп приросту в 2020 від, %	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	2018	2019	2018	2019
Доходи							
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	25416,4	28227	31048,5	5632,1	2821,5	22,16	10,00
Інші операційні доходи	2754,6	4638,2	5468,7	2714,1	830,5	98,53	17,91
Інші доходи	0	0	4,3	4,3	4,3	0	0
Разом доходи	28171	32865,2	36521,5	8350,5	3656,3	100	100
Витрати							
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19148,7	22579,4	24867,9	5719,2	2288,5	29,87	10,14
Інші операційні витрати	8698,6	9703,9	11199,7	2501,1	1495,8	28,75	15,41
Інші витрати	118,7	300,7	227,7	109	-73	91,83	-24,28
Разом витрати	27966	32584	36295,3	8329,3	3711,3	100	100

Отримані дані з табл. 3.2 свідчать, що темп приросту чистого доходу від реалізації товарів уповільнюється протягом трьох років та складає 22,16 % та 10,00 % відносно 2018 та 2019 років відповідно. За іншими операційними доходами визначено суттєве зменшення темпів приросту. Так, порівняно з 2018 роком приріст складав 98,53 %, а порівняно з 2019 роком лише 17,91 %.

За аналізований період спостерігається також уповільнення темпів приросту за витратами. Так, приріст собівартості реалізованої продукції склав 29,87 % та 10,14 % порівняно до 2018 та 2019 років відповідно. Так само і

відбулось уповільнення темпів приросту за іншими операційними витратами з 28,75 % на 15,41 % порівняно до 2018 та 2019 років відповідно. Інші витрати зазнали зниження темпів приросту в звітному 2020 році на 24,28 % відповідно до 2019 року, що є протилежною ситуацією в порівнянні з 2018 роком.

3.2. Аналіз показників ефективності діяльності підприємства

Економічна ефективність діяльності підприємства можна визначити за допомогою декількох показників, таких як рентабельність, показники оборотності тощо. Економічна ефективність – відносний показник, що прирівнює отриманий ефект з витратами або ресурсами, використаними для досягнення цього ефекту.

В науковій літературі [16, 29, 31, 43] визначають показники рентабельності на підставі яких можна визначити успішність та ефективність діяльності.

На рис. 3.8 наведено види показників видів рентабельності.

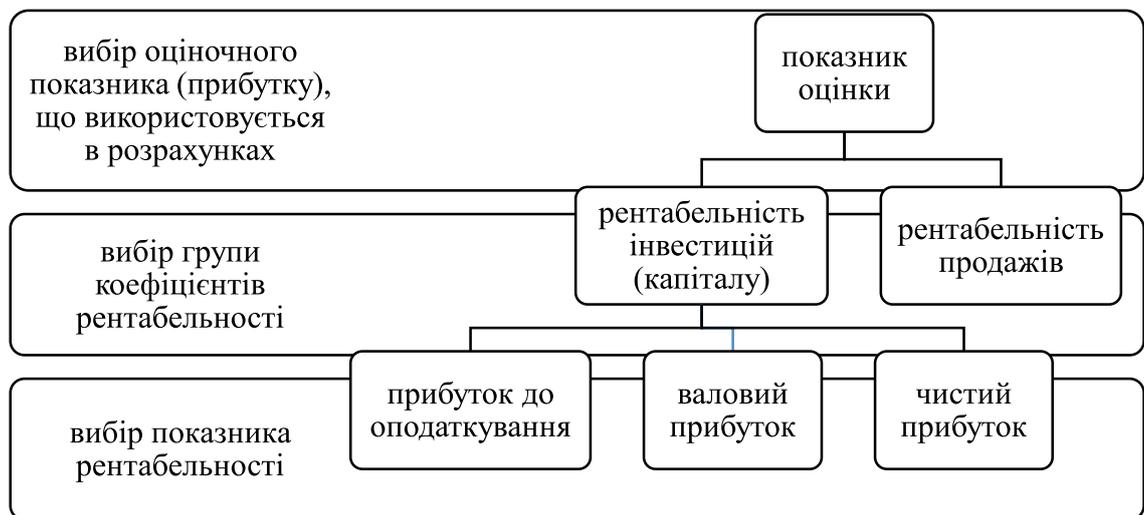

Рис. 3.8. Види показників видів рентабельності

Проведений розрахунок коефіцієнтів рентабельності за 2018–2020 рр. подано в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Розрахунок коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»**

Показник	Формула розрахунку	Рік			Абсолютне відхилення, у 2020 року від	
		2018	2019	2020	2018 року	2019 року
Чистий прибуток (Чпр)	x	185,8	281,2	226,2	40,4	-55
Середньорічна вартість активів (Васрд)	x	29564,3	32381,3	37617,2	8052,9	5235,95
Власний капітал (ВК)	x	1664,5	1945,7	2171,9	507,4	226,2
Чистий дохід від реалізації товарів (Чдрт)	x	25416,4	28227	31048,5	5632,1	2821,5
Собіварість реалізованих товарів (С/Вт)	x	19148,7	22579,4	24867,9	5719,20	2288,50
Рентабельності активів, %	Чпр / Васрд	0,63	0,87	0,60	-0,03	-0,27
Рентабельності власного капіталу, %	Чпр / ВК	11,16	14,45	10,41	-0,75	-4,04
Рентабельність чистого прибутку, %	Чпр / Чдрт	0,73	1,00	0,73	0,00	-0,27
Рентабельність діяльності, %	Чпр / С/Вт	0,97	1,25	0,91	-0,06	-0,34

За даними табл. 3.3 побудуємо діаграму структури показників рентабельності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за аналізований період, що наведено на рис. 3.9.

Як видно з розрахунків табл. 3.3 та рис. 3.5, рентабельність власного капіталу є достатнім і найбільше зростання відбулось в 2019 році. Його показник у 2020 році зменшився та досяг рівні 10,41 %, що є найнижчим за три аналізовані роки. У зв'язку з цим можна надати рекомендації дослідженому підприємству ретельніше підходити до вибору оптимального положення,

рівноважної точки між фінансовою автономією і рентабельністю власного капіталу. Схожа ситуація спостерігається і по іншим коефіцієнтам рентабельності. Значних змін і динаміці не відбулося.

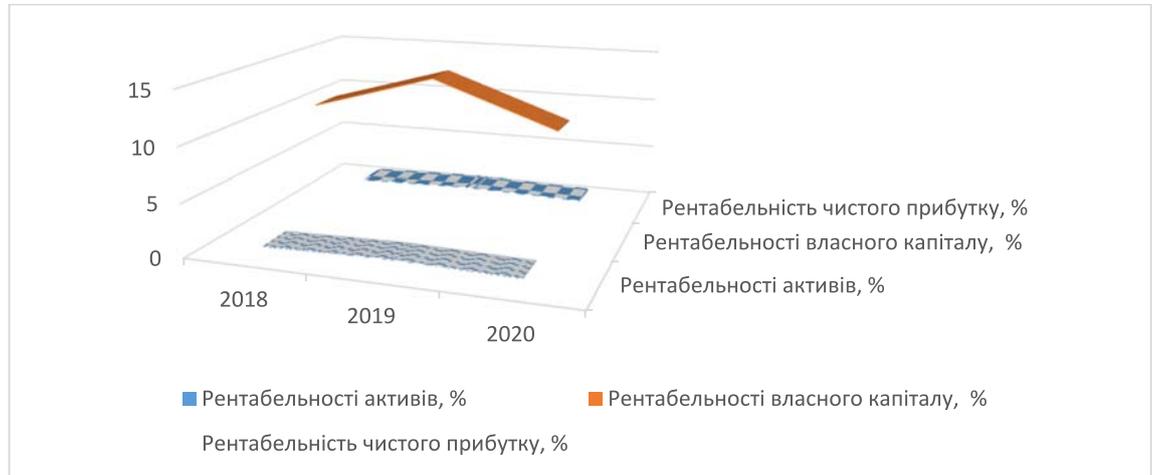

Рис. 3.9. Діаграма коефіцієнтів рентабельності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018 – 2020 рр.

Ще одним показником оцінки ефективності діяльності є показники ділової активності, розрахунок яких наведена у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Основні показники ділової активності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018-2020 рр.

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2019/2018 та 2020/2019	2019/2018 та 2020/2019	2019/2018 та 2020/2019	2019/2018 та 2020/2019
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,83	1,75	1,60	-0,08	-0,15	95,56	91,20
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,32	1,23	1,15	-0,09	-0,09	93,45	93,03

Продовження табл. 3.4

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2019/2018 та 2020/2019	2019/2018 та 2020/2019		
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	196	206	225	9,13	19,83	104,65	109,64
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	272	292	313	19,08	21,83	107,01	107,49

За результатами аналізу табл. 3.4 можна зробити висновки про сприятливу ситуацію для дослідженого товариства, тому що відбувається перевищення коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості над таким коефіцієнтом кредиторської заборгованості. Періоди погашення дебіторської та кредиторської заборгованості зависокі та мають тенденцію до збільшення. В якості рекомендації, бажано знижати періоди погашення таких заборгованостей до 30 днів для підприємства оптової торгівлі.

Наочно динаміка коефіцієнтів оборотності заборгованостей представлена на рис. 3.10., а періоду погашення – на рис. 3.11.

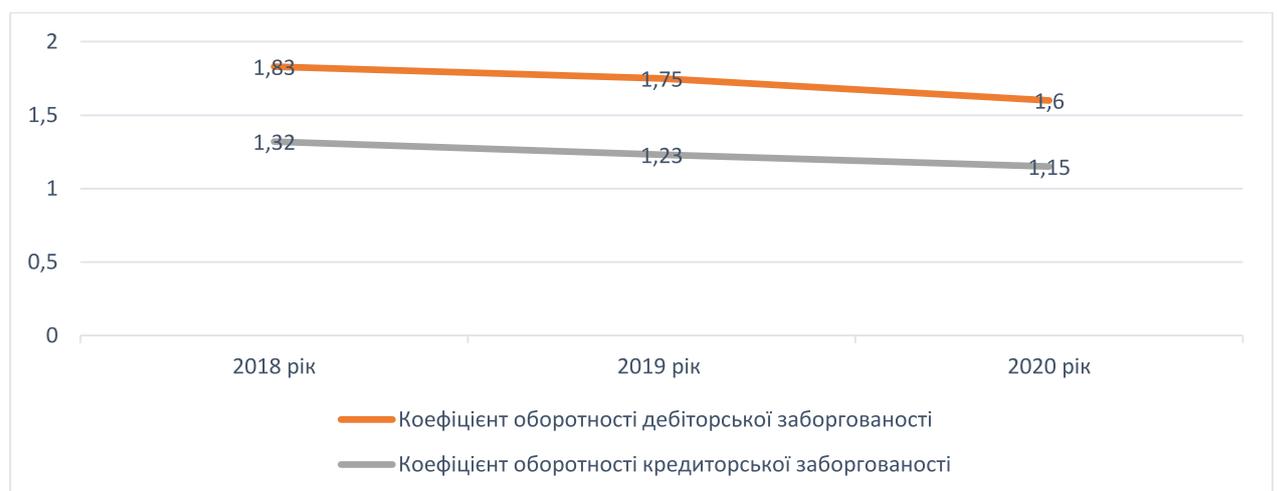

Рис. 3.10. Динаміка коефіцієнтів оборотності заборгованостей ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018-2020 рр.

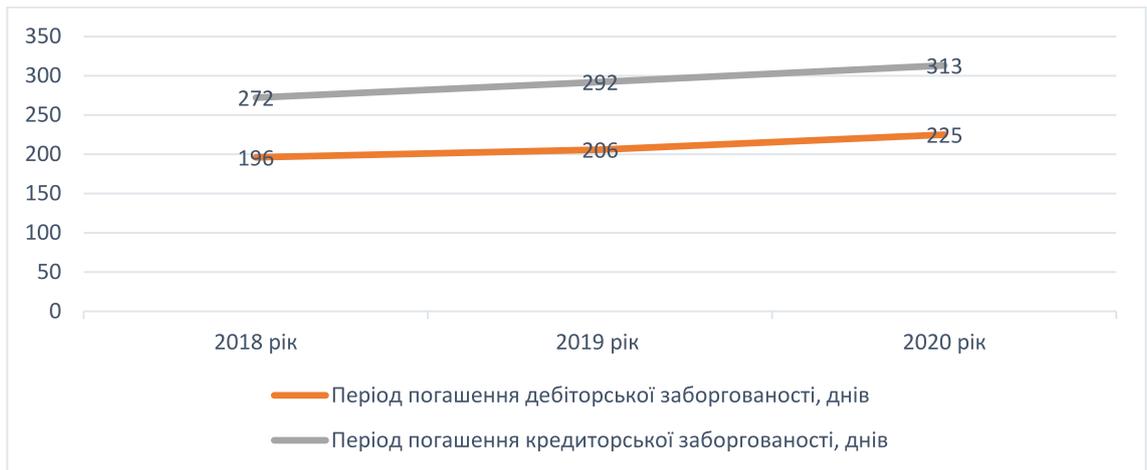

Рис. 3.11. Динаміка періоду погашення заборгованостей ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за 2018-2020 рр.

Дані рис. 3.10 - 3.11 підтверджують зменшення коефіцієнтів оборотності дебіторської і кредиторської заборгованостей та збільшення періоду їх погашення протягом аналізованого періоду.

Для поглибленого аналізу діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» застосуємо горизонтальний та вертикальний аналіз (додаток Л табл. Л.1).

За результатами горизонтального та вертикального аналізу на підставі фінансової звітності за 2018-2020 рр., побудовано гістограми активів та пасивів, які подано на рис. 3.12 та 3.13 відповідно.

Рис. 3.12. Динаміка активів ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

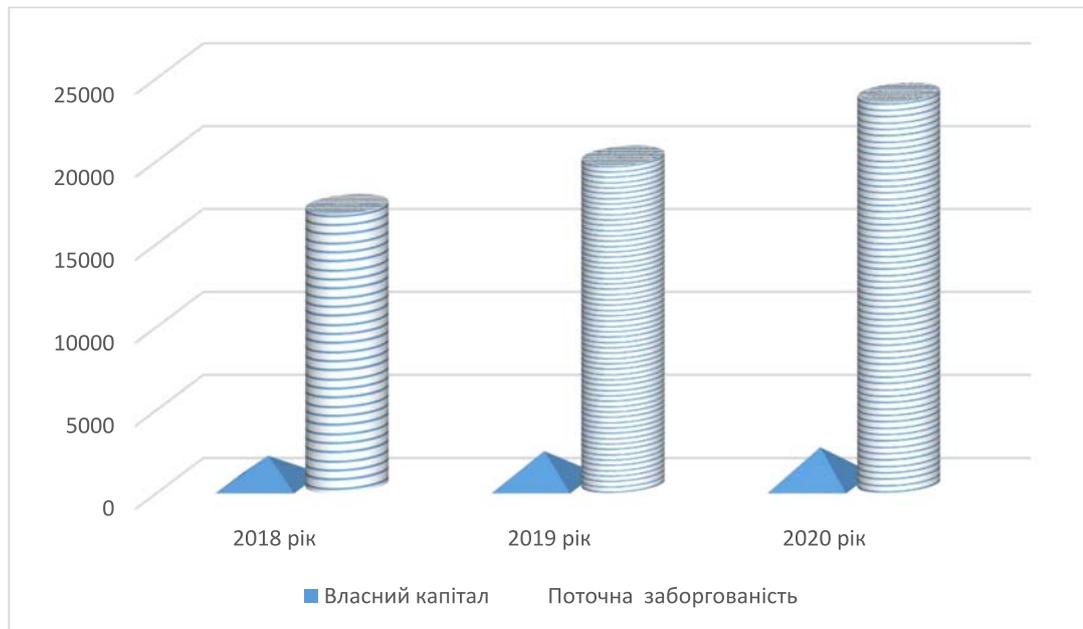

Рис. 3.13. Динаміка пасивів ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

За даними рис. 3.12- 3.13, прослідковується зростання у складі активів. Найбільшу частку в загальній вартості активів займають запаси, зокрема товари. При аналізі пасивної частини балансу відбулось збільшення власного капіталу та поточних зобов'язань. Лівову частину пасивів складають саме поточні зобов'язання. Довгострокових зобов'язань товариство немає.

Значимо, що горизонтальний і вертикальний аналізи взаємодоповнюють один одного та на їхній основі будується порівняльний аналітичний баланс. Він характеризує як структуру звітної бухгалтерської форми, так і динаміку окремих її показників.

Таким чином, зіставляючи структурні зміни в активі та пасиві балансу ТОВ «Компанія «Хімпостачання», можна зробити висновки, які саме джерела запроваджують притік нових засобів і коштів і в які активи такі кошти вкладуються. Сама по собі структура майна і навіть її динаміка не дає відповідь на питання, наскільки вигідно для інвестора вкладання грошей у дане підприємство, а лише оцінює стан активів і наявність можливостей для погашення боргів.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі розглянуто технологію обліку та аналізу доходів і витрат вітчизняного товариства. Визначено, що доходи і витрати впливають на кінцевий фінансовий результат та дозволяють визначити з прибутком або збитком спрацювало товариство. Саме тому точний облік та ретельний аналіз цих показників є необхідним та актуальним на підприємстві.

В першому розділі вивчено економічну сутність доходів і витрат у трактуванні вітчизняних вчених-науковців, а також розглянуто визначення цих понять у нормативних документах. На підставі цього, можна зробити висновок, що дохід представляє собою загальну виручку або суму надходжень грошових коштів на підприємство. Витрати, у свою чергу, представляють відтік грошових коштів й зменшення економічної вигоди від використання ресурсів або зобов'язань.

Також, у цьому розділі, досліджено класифікацію доходів і витрат та визначено класифікаційні ознаки, які їм притаманні.

Другий розділ було присвячено дослідженню особливостей діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання» та аналізу основних економічних показників. На підставі проведеного дослідження, зроблено висновок, про задовільну діяльність, але потрібно шукати шляхи покращення фінансового стану товариства.

Окрім цього, в другому розділі, вивчено організацію обліку доходів і витрат підприємства. Зазначено, що основою для бухгалтерського обліку господарських операцій на підприємстві є первинні документи та облікові регістри. Облік доходів і витрат ведеться відповідно до вітчизняного законодавства. Товариство використовує План рахунків для підприємств та організацій, згідно якого в роботі наведено субрахунки для надання інформації щодо доходів і витрат.

У третьому розділі було розглянуто технологію аналітичного забезпечення доходів і витрат на підприємстві. Проведений аналіз доходів і витрат на ТОВ «Компанія «Хімпостачання» за аналізований період свідчить про збільшення темпів росту як доходів, так і витрат. Проте, спостерігається уповільнення темпів приросту доходів і витрат в звітному 2020 році проти двох попередніх років. Позитивною тенденцією для товариства є перевищення оборотності дебіторської заборгованості над кредиторською, а негативним є збільшення періоду їх погашення. Проаналізовані показники рентабельності знаходяться на низькому рівні. За результатними аналізу діяльності ТОВ «Компанії «Хімпостачання» найкращим роком для товариства був 2019 рік за всіма аналізованими показниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк И. А. Словарь-справочник финансового менеджера. К. : Ника . Центр, 1998. 19 с.
2. Блонська В. І., Іляш Н. М. Прибуток торговельного підприємства та напрямки ефективного його використання. *Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць*. 2008. Вип. 18.10. С.108-114.
3. Бондар Н. М. Економіка підприємництва: навч. посіб. К. : Видавництво А.С.К., 2004. 400 с
4. Буряк Т. В. Особливості відображення доходів в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. *Экономические науки* Буряк Т. В. URL: http://www.rusnauka.com/8_NIT_2008/Tethis/Economics/27604.doc.htm. (дата звернення – 14.04.2022)
5. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік : підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів / [Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, З. Ф. Канурна, Н. М. Малюга, Л. В. Чижевські ; за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця]. – [3-тє вид., доп. і перероб.] – Житомир : ПП “Рута”, 2005. 480 с.
6. Бухгалтерський облік в торгівлі: підручник для студ. вузів спец. 7.050106 «Облік і аудит» / [за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця та доц. Н. М. Малюги]. – 2-ге вид., переробл. і доп. Житомир : Рута, 2008. 576 с.
7. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення – 19.04.2022).
8. Грещак М. Г., Коцюба О. С. Управління витратами: навчально-методичний посібник. К. : КНЕУ, 2006. 131 с.
9. Діордіца С. Г. Питання про адекватність інформаційних моделей обліку витрат. *Економічні науки*. 2010. Вип.17. С. 46-51.
10. Дроб’язко С. І. Методичні основи управління витратами підприємства. *Економіка підприємства*. 2010. № 1. С. 57- 59.

11. Ивашкевич В. Б. Организация управленческого учета по центрам ответственности и местам формирования затрат. *Бухгалтерский учет*. 2000. № 5. С. 15-18.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/an/4/REG4186.html (дата звернення - 18.04.2022)
13. Ілюхіна Н. П. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на торговельних підприємствах/ *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Вип. 2. С. 61-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2014_2_12. (дата звернення – 18.04.2022)
14. Іфтемічук В. С. Генеза ринкової економіки (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, економічний аналіз, економіка підприємства, менеджмент, маркетинг, фінанси, банки, інвестиції, біржова діяльність): терміни, поняття, персоналії. За наук. ред. Г. І. Башнянина і В. С. Іфтемічука. К. : Магнолія плюс, 2004. 688 с.
15. Камінська Т. Г. Взаємозв'язок доходів і витрат як категорій оціночних характеристик руху капіталу в обліку. *Науковий вісник НУБіП України*. 2010. Вип. 154. Ч. 3. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_154_3/10ktg.pdf. (дата звернення – 22.04.2022)
16. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 392 с
17. Когут У. І. Критерії класифікації витрат підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та розвитку*. Л. : Львів. Політехніка. 2008. . 43-49.
18. Котляров С. А. Управление затратами: учебное пособие. СПб. : Питер, 2001. 160 с.

19. Литвинова А. С. Порядок формування обліку фінансових результатів. *Держава і регіони. Серія. Економіка та підприємництво*. 2009. №6. С.60-64

20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» URL: www.minfin.gov.ua/document/237463/25_IAS18_IFRS_2009_GVT.pdf. (дата звернення – 14.05.2022)

21. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2007 412 с.

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 48 від 08.02.2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>. (дата звернення – 14.05.2022)

23. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.99 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення – 14.05.2022)

24. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення – 28.05.2022)

25. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 № 353 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>. (дата звернення – 28.05.2022)

26. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення – 28.05.2022)

27. Національне Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення – 28.05.2022)

28. Організація аналітичної роботи на підприємстві. URL: https://pidru4niki.com/15290527/ekonomika/organizatsiya_analitichnoyi_roboti_p_idpriyemstvi. (дата звернення – 25.05.2022)

29. Організація і методика економічного аналізу. Організація аналітичної роботи на підприємстві. URL: http://pidruchniki.com/15290527/ekonomika/organizatsiya_analitichnoyi_roboti_p_idpriyemstvi. (дата звернення – 25.05.2022)

30. Організація обліку витрат. Нормативна база та класифікація витрат діяльності URL: http://pidruchniki.com/1400071064602/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/organizatsiya_obliku_vitrat. (дата звернення – 25.05.2022)

31. Організація обліку та аналізу витрат, доходів і результатів діяльності URL: http://lubbook.net/book_599_glava_8_Tema_8.Organ%D1%96za%D1%81%D1%96ja_obl%D1%96.html. (дата звернення – 25.05.2022)

32. Особливості організації обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності URL: http://allreferat.com.ua/uk/bygalterskiy_oblik_aydut/referat/4088. (дата звернення – 25.05.2022)

33. Партин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія. К. : УБС НБУ, 2008. 219 с.

34. Податковий кодекс України від 04.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення – 22.05.2022)

35. Полятикiна Л. I., Бур'ян Н. Ю. Формування та облiк доходiв i витрат пiдприємства. *Науковий вiсник Ужгородського нацiонального унiверситету*. Випуск 33. Частина 2. 2020. С. 36-39.
36. Примак Т. О. Економiка пiдприємства: навч. посiб. К. : Вiкар, 2001. 178 с.
37. Продиус Ю. И. Экономика предприятия: учебн. пособ. Харьков : Изд-во «Одиссей», 2004. 416 с
38. Прохар Н. В., Ночовна Ю. О. Облiк доходiв, витрат i фiнансових результатiв: проблеми теорiї та практики: монографiя. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 257 с.
39. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы санализом деловых ситуаций. К. : Изд. дом «Максимум», 2004 –600 с.
40. Сук Л. К. Органiзацiя облiку доходiв i фiнансових результатiв. Бухгалтерiя в сiльському господарствi. 2010. №1. С.36-40.
41. Сухарева, Л. А., Петренко С.Н. Контроллинг – основа управления бизнесом. К. : Ника-центр, 2005. 208 с.
42. Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. Управлiння витратами пiдприємства: навч. посiбник К. : Центр навчальної лiтератури, 2006. 120 с.
43. Хопчан М. I. Органiзацiя та принципи побудови облiку i аналізу витрат пiдприємства .*Ефективна економiка*. 2012. №5. С. 23-27.
44. Цал-Цалко Ю. С. Витрати пiдприємства: навч. посiб. К. : ЦУЛ, 2002. 374 с
45. Цивiльний кодекс України вiд 16.01.2003р. № 435-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення - 12.05.2022)
46. Цилюрик Г. I. Економiчний змiст та порядок визнання доходiв операцiйної дiяльностi. *Реформування облiку, звітностi та аудиту в системi АПК України: стан та перспективи*. К. : ННЦ IАЕ, 2006. С. 166-169.

47. Шмиголь Н. М. Доходи підприємств: сучасні методи управління. *Економіка: проблеми теорії та практики*. Вип. 228. Дніпропетровськ : ДНУ, 2010.

48. Энтони, Р. Дж. Учет : ситуации и примеры. М. : Финансы и статистика, 1993. 557с.

Додатки

Додаток А

ПРОБЛЕМИ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА США

УДК 339.562/.564(73+477)

Кохановська В. Ю.

Студент 1 курсу
факультету консалтингу і міжнародного бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

***Анотація.** Досліджено стан торговельно-економічних відносин України та США. Проаналізовано структуру та динаміку обсягів торгівлі України товарами й послугами, а також основні товарні позиції українсько-американського експорту й імпорту. Запропоновано напрями підвищення обсягів експорту української продукції до Америки.*

***Ключові слова:** економіка, торгівля, торговельно-економічне співробітництво, експорт, імпорт, українсько-американський експорт, українсько-американський імпорт, товарні позиції, динаміка експорту й імпорту, зовнішньоторговельний обіг.*

***Аннотация.** Исследовано состояние торгово-экономических отношений Украины и США. Проанализированы структура и динамика объемов торговли Украины товарами и услугами, а также основные товарные позиции украинско-американского экспорта и импорта. Предложены направления повышения объемов экспорта украинской продукции в Америку.*

***Ключевые слова:** экономика, торговля, торгово-экономическое сотрудничество, экспорт, импорт, украинско-американский экспорт, украинско-американский импорт, товарные позиции, динамика экспорта и импорта, внешнеторговый оборот.*

***Annotation.** The state of trade and economic relations between Ukraine and the USA is investigated. The structure and dynamics of Ukraine's trade in goods and services, as well as the main commodity positions of Ukrainian-American exports and imports are analyzed. Directions for increasing the volume of Ukrainian exports to America are proposed.*

***Keywords:** economy, trade, trade and economic cooperation, export, import, Ukrainian-American export, Ukrainian-American import, commodity items, export and import dynamics, foreign trade turnover.*

Економічна співпраця між країнами є необхідною складовою розвитку світової господарської системи, оскільки дає змогу отримувати вигоду обом сторонам. Взаємодія України з інтеграційними об'єднаннями й окре-

Продовження додатку А

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 7–8, 2019

ними країнами має важливе значення для розвитку національної економіки. Для України торговельно-економічне співробітництво зі США, які є найбільшою економікою світу, становить значний інтерес.

Економічні контакти з Америкою, окрім економічної вигоди, створюють позитивний імідж для української економіки, що обумовлено насамперед виключно істотною роллю Америки у світовій економіці та політиці. Нині жодна важлива подія не обходиться без участі Сполучених Штатів, оскільки від стану економіки цієї країни великою мірою залежить економічна ситуація у решті держав світу, у тому числі й в Україні.

Проблематика торговельно-економічних відносин України зі США не є новою. Важливість таких форм співпраці висвітлено у наукових працях Буркат Т., Зарничкої Н., Козака Ю., Педоса В. та ін. Практичні та теоретичні аспекти формування відносин стратегічного партнерства покладено в основу досліджень широкого кола науковців, серед яких Андрийчук В., Білоусов М., Дергачов О., Жовква І., Зарубінський О. та ін. Однак, попри наявність численних теоретичних розробок науковцями недостатньо висвітлено можливості посилення двостороннього співробітництва.

Метою написання статті є аналіз торговельно-економічних відносин України та США.

Торговельно-економічне співробітництво України зі Сполученими Штатами Америки офіційно було закріплено у 1992 р. в угоді про торговельні відносини [3]. Активна взаємодія України з лідером світової торгівлі – США дає змогу країні поліпшити позиції у світогосподарчій системі, підвищити рівень національної конкурентоспроможності, забезпечити стійкий економічний розвиток і досягти високих соціальних стандартів [4].

Ключовим документом двосторонньої співпраці є Хартія Україна – США про стратегічне партнерство [6]. Співпраця між двома країнами ґрунтується на спільних цінностях та інтересах. Окремий блок виділено для економічного співробітництва, що має на меті сприяння створенню робочих місць, підтримці та лібералізації економіки, економічному зростанню, розвитку сприятливого для інвестицій і торгівлі бізнес-клімату, покращенню доступу на ринки товарів і послуг.

Торгівля є важливою для глобального економічного зростання, свободи, розвитку, тому Україна та Америка всіляко підтримують двостороннє співробітництво.

Існує певна договірно-правова база, якою закріплено взаємодію України та США, зокрема Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво від 7 травня 1992 р. [3]

Двостороння торгівля є дуже важливою, однак, за обсягами українського товарного експорту США у 2018 р. посідає 21 позицію, серед країн-імпортерів 6 місце. За останні п'ять років експортний виїзд демонстрував різноманітні тенденції.

Якщо 2014 р. до США українські експортери відвантажали товарів на 667,9 млн дол., то за наступні два роки обсяги зменшились на 36 %, до 426,5 млн дол. 2016 р.). Однак, уже 2017 р. експортери здійснили свою американську мрію і вдвічі наростили товарний виїзд, до 828,1 млн дол. У 2018 р. тенденція зростання збереглась, проте її темпи знизались до 34 % (рис. 1) [6].

У 2018 р. під час участі у щорічному прийомі компаній – членів Американської торговельної палати в Україні Президент Петро Порошенко наголосив, що попри удар, який завдала Росія по економіці України, «нам вдалося вистояти і відкрити нові ринки».

При цьому він наголосив, що вирішальну роль у цьому відіграла Угода про асоціацію та поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі з Європейським Союзом разом зі значною активізацією торговельних відносин із Сполученими Штатами Америки [7].

Найбільша частка у товарній структурі українського експорту до Америки припадає саме на чорні метали – майже 65 % (рис. 1). Водночас з 586,9 млн дол., які надійшли в Україну від продажу чорних металів, лезову частку – 536,7 млн дол. – забезпечив продаж чавуну (за даними за січень–жовтень 2018 р.). За десять місяців минулого року експорт чавуну до США зріс на 45 % і становив 1,5 млн т, тоді як у 2014 р. був вдвічі меншим – 730 тис. т [6].

Щодо виробів із чорних металів, то їхня частка посідає друге місце у структурі товарного експорту й становить 12 %.

Основа експорту у харчовому сегменті торік склали какао та продукти з нього. Українського шоколаду до США було експортовано на 15,3 млн дол., що майже втричі перевищує показник попереднього року та шестеро – показник 2014 р. Власне, торік американці прорвалися до трійки лідерів споживачів українського шоколаду, тоді як у 2017 р. посідали почесне шосте місце [5].

Кілька років поспіль найбільшу частку послуг українці надають у сфері ІТ – 66 %. За останні п'ять років зменшилась частка таких послуг, як ділові й транспортні, ті, що пов'язані з фінансовою діяльністю, але збільшилась частка продажу та технічного обслуговування (рис. 2) [6].

Продовження додатку А

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кулища № 7–8, 2019

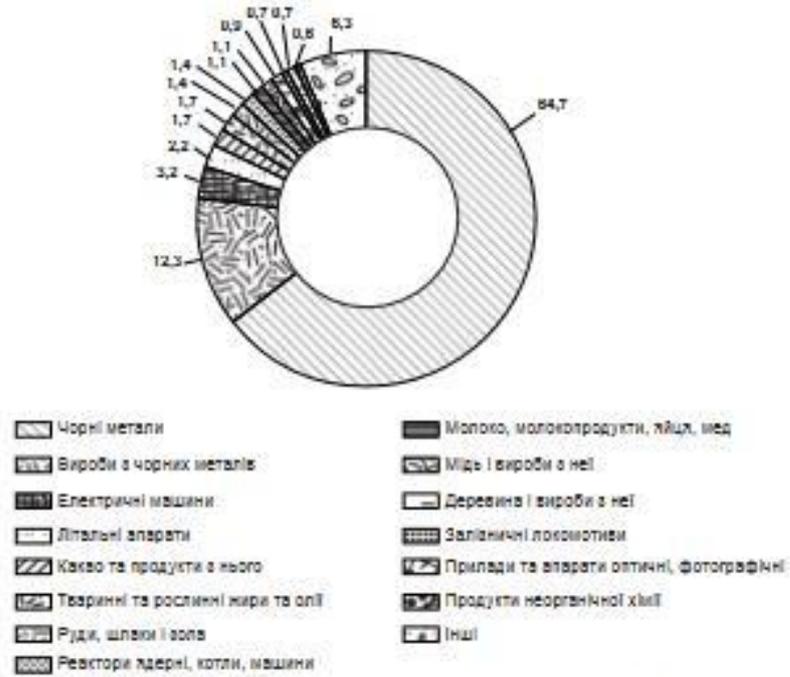

Рис. 1. Структура експорту українських товарів до США, 2018 р., %

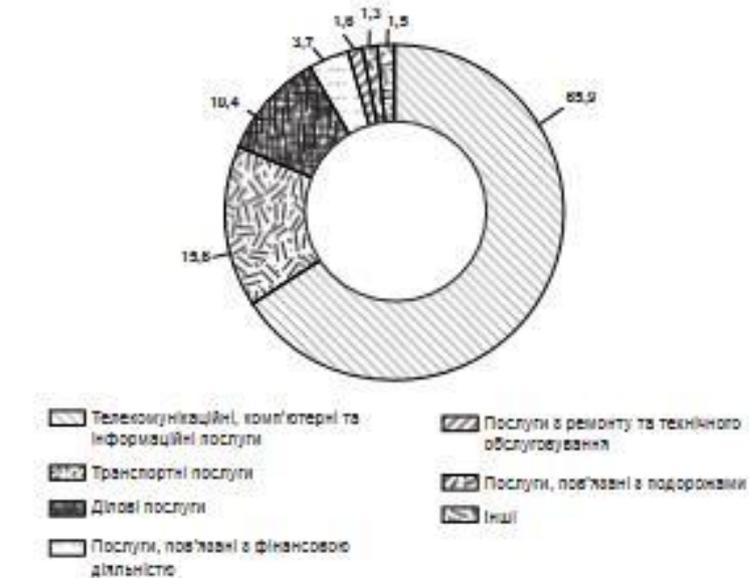

Рис. 2. Структура експорту українських послуг до США, січень-вересень 2018 р., %

Продовження додатку А

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця № 7–8, 2019

Торговельно-економічне співробітництво між США й Україною є доволі продуктивним. Сполучені Штати Америки як провідна держава світу можуть надати Україні всі можливості для зросту її потенціалу, вона ж, зі свого боку, має значні ресурси та можливості для експорту цінних продуктів, що є вигідним варіантом для США.

Імпорт зі США позитивно впливає на обсяг валового внутрішнього продукту України на рівні статистичної значущості 1 %. Це досягається завдяки тому, що Україна імпортує інвестиційні товари, які не виробляються усередині самої країни, але використовуються у виробництві. Імпорт з Росії також має прямо пропорційний вплив, оскільки з цієї країни основним імпортним товаром є енергоносії. Вплив Росії на обсяг валового внутрішнього продукту України є відчутнішим, ніж США, оскільки більшим є обсяги зовнішньої торгівлі.

Експорт товарів та послуг до Америки сприяє зростанню обсягів валового внутрішнього продукту України. Цей вплив є значущим, але слабким. Спостерігатиметься зростання валового внутрішнього продукту України на 0,02 % за зростання експорту до США на 1 %. Експорт до Росії, попри не воєнні дії, істотніше впливає на обсяг валового внутрішнього продукту держави: за зростання експорту до РФ на 1 % обсяг валового внутрішнього продукту України зростає на 0,25 %.

Малоймовірно, що загалом частку у зовнішній торгівлі США становитиме український товарний експорт. Оскільки США дуже зацікавлена в українських стартапах у сфері програмування та технологій, акцент варто робити на сфері послуг, урахувавши те, що Америка посідає третю позицію серед імпортерів українських послуг. Україна повинна розвивати та експортувати продукцію сучасних технологій (дизайн, програмування, відеогри та ін.). Це сприятиме прогресу і дасть змогу активно нарощувати експортний потенціал різними за масштабом підприємствами.

Українсько-американська рада з торгівлі та інвестицій є основним механізмом співпраці України та США для посилення й розширення торговельних і економічних відносин.

Аналіз сучасних торговельно-економічних відносин України та Америки дає підстави зробити висновок, що виторг від експорту українських товарів та послуг до Сполучених Штатів зріс до 528,1 млн дол. порівняно з 2014 р. – 667,9 млн дол. та 2016 р. – 426,5 млн дол.

Америка імпортує з України чорні метали, що становлять майже 65 % від усієї товарної структури українського експорту до США, найбільшу частку послуг українці надають у сфері IT – 66 %. Завдяки імпортуванню українських товарів і послуг США обсяг валового внутрішнього продукту України зріс на 0,02 %. Усе це засвідчує, що Америка зацікавлена в українській продукції, а українські виробники мають потенціал, уміння й бажання знаходити шляхи та виходити на нові потужні ринки збуту.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Коліменко О. М.

Література: 1. Василюк О. Б. Торговельно-економічні відносини України та США на сучасному етапі. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 17. С. 38–41. 2. Жигайло В. М. Сучасний стан і перспективи співробітництва України та Сполучених Штатів Америки. *С.Р.А.С.Е.* 2017. № 5. С. 38–41. 3. Угода про торговельні відносини між Україною і Сполученими Штатами Америки : Постанова Верховної Ради України від 18.06.92 № 2474-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_008. 4. Попова Ю. М. Торговельно-економічне співробітництво США та України в умовах глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 106–111. 5. Не ділячись на те, що США – складний партнер, обсяг експорту постійно зростає. URL: <https://business.ua/economy/4571-ne-dyvlachys-na-te-shcho-szha-skladnyi-partner-obslah-eksportu-postilno-zrostaie>. 6. Чикаленко Л. Д. Україна – США: дилема стратегічного партнерства. *Зовнішні справи*. 2016. № 6. С. 19–21. 7. Президент взяв участь у щорічному прийнятті компаній-членів Американської торговельної палати в Україні. URL: <https://tvrzoz.info/post/86377>.

Додаток Б

Таблиця Б.1

Трактування поняття «дохід» у літературі

Джерело	Визначення доходу
НП(С)БО 15 «Дохід» [23]	Збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період.
МСФЗ 18 «Дохід» [20]	Валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.
Податковий кодекс України [34]	Загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключно (морській) економічній зоні, так і за їх межами.
В. І. Блонська, Н. М. Іляш [2]	Надходження, одержані внаслідок його господарської діяльності за певний період часу у вигляді конкретних економічних вигод, отриманих внаслідок використання у господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику.
Ф. Ф. Бутинець [6]	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період , отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг.
В. С. Іфтемічук [14, с. 137]	Потік грошових та інших надходжень за одиницю часу.
Г. І. Башнянин [14, с. 149]	Виручка від реалізації продукції за вирахуванням матеріальних і порівнянних до них витрат.
Т. О. Примак [36, с. 104]	Виторг підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору.
Ю. І. Продіус [37]	Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці та прибуток.
Н. М. Шмиголь [47]	Збільшення економічних вигід внаслідок надходження активів і /або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийняттого рівня підприємницького ризику.

Продовження додатку Б

Таблиця Б.2

Трактування поняття «витрати» у літературі

Автор	Визначення поняття
Управлінський підхід	
І. А. Бланк [1]	Виражені в грошовій формі поточні витрати трудових, матеріальних, фінансових і інших видів ресурсів на виробництво продукції.
М. Г. Грещак, О. С. Коцюба [8]	Обсяг використаних ресурсів у грошовому вимірюванні для досягнення певних цілей.
С. А. Котляров [18]	Вартість ресурсів (матеріальних та трудових), які використовуються для виробництва продукції, отримання прибутку чи досягнення іншої мети організації.
Л. А. Сухарева, С. Н. Петренко [41]	Сума видатків, зазначених підприємством на момент придбання товарів або послуг.
А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А. Турило [42]	Вартісне вираження абсолютної величини застосовано-спожитих ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети.
Р. Ентоні [48]	Грошове вимірювання суми видатків, що використовуються з певною метою.
Бухгалтерський підхід	
НП(С)БО 16 «Витрати» [25]	Зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
МСБО 18 [20]	Зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду, що відбувається у формі вибуття або використання активів чи збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу підприємства за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
В. Б. Івашкевич [11]	Відтік або інше використання активів і (або) виникнення кредиторської заборгованості в результаті відвантаження або виробництва товарів, надання послуг або здійснення інших операцій, які є основою діяльності господарюючого суб'єкта.
Є. В. Мних [21]	Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками).
В. П. Савчук [39]	Зменшення активів або збільшення зобов'язань (пасивів), або поєднання того чи іншого у зв'язку з виробництвом і постачанням товарів у рамках діяльності підприємства.

Додаток В

Таблиця В.1

Класифікація витрат за видами діяльності

Вид діяльності	Витрати
Операційна діяльність	Основна діяльність
	- собівартість реалізації
	- загальновиробничі витрати
	- адміністративні витрати
	- витрати на збут
	Інша операційна діяльність
Фінансова діяльність	- інші витрати операційної діяльності
	- фінансові витрати
Інша діяльність	- втрати від участі в капіталі
	- інші витрати

Таблиця В.2

Класифікація витрат від операційної діяльності за економічними елементами

Вид витрат	Тлумачення
Матеріальні витрати	Вартість витрачених у виробництві сировини та основних матеріалів, палива та енергії, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів
Витрати на оплату праці	Заробітна плата, премії та заохочення, матеріальна допомога, компенсаційні виплати, оплата відпусток
Відрахування на соціальні заходи	Відрахування на загально-обов'язкове державне соціальне страхування, відрахування на інші соціальні заходи
Амортизація	Сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів
Інші витрати	Витрати на відрядження, на послуги зв'язку, плата за розрахунково-касове обслуговування

Додаток Г

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	Дата(рік, місяць, число)	Коди	
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРПОУ	2019	01 01
Територія ХАРКІВСЬКА	за КОАТУУ	36374292	
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	6310138500	
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД	240	
Середня кількість працівників, осіб 10		46.75	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060		7565061	

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	198,1	201,1
первісна вартість	1011	314,8	359,8
знос	1012	(116,7)	(158,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	198,1	201,1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7 241,3	10 743,0
у тому числі готова продукція	1103	7 109,4	10 743,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 782,6	1 648,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	347,8	502,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	57,4	75,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 667,1	13 645,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	522,7	960,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 884,0	3 200,0
Усього за розділом II	1195	23 445,5	30 699,9
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	23 643,6	30 901,0

Продовження додатку Г

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 398,3	1 603,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 459,8	1 664,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	530,5
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12 160,9	16 820,0
розрахунками з бюджетом	1620	17,0	3,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	116,8	116,8
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	9 888,9	11 765,5
Усього за розділом III	1695	22 183,8	29 236,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	23 643,6	30 901,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25 416,4	23 952,2
Інші операційні доходи	2120	2 754,6	1 092,8
Інші доходи	2240	-	48,8
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	28 171,0	25 093,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 148,7)	(17 621,3)
Інші операційні витрати	2180	(8 698,9)	(7 252,0)
Інші витрати	2270	(118,7)	(64,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(27 966,3)	(24 937,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	204,7	156,1
Податок на прибуток	2300	(18,9)	(24,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	185,8	131,4

Керівник

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Додаток Д

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРНОУ	2020	01	01
Територія ХАРКІВСЬКА	за КОАТУУ	36374292		
Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ	6310138500		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хлібними продуктами	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб 10		46.75		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060		7565061		

I.Баланс на 31 грудня 2019 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	201,1	544,1
первісна вартість	1011	359,8	675,5
знос	1012	(158,7)	(131,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	201,1	544,1
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	10 743,0	12 652,3
у тому числі готова продукція	1103	10 743,0	12 652,3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 648,6	1 463,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	502,5	535,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	75,4	126,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 645,0	15 486,9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	960,8	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 200,0	3 179,7
Усього за розділом II	1195	30 699,9	33 317,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	30 901,0	33 861,5

Продовження додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 603,0	1 884,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 664,5	1 945,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	530,5	105,9
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	16 820,0	19 747,0
розрахунками з бюджетом	1620	3,5	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	116,8	22,9
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 765,5	12 039,8
Усього за розділом III	1695	29 236,5	31 915,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	30 901,0	33 861,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2019 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	28 227,0	25 416,4
Інші операційні доходи	2120	4 638,2	2 754,6
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	32 865,2	28 171,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(22 579,4)	(19 148,7)
Інші операційні витрати	2180	(9 703,9)	(8 698,9)
Інші витрати	2270	(300,7)	(118,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(32 584,0)	(27 966,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	281,2	204,7
Податок на прибуток	2300	(-)	(18,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	281,2	185,8

Керівник

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Додаток Е

бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
		2021	01	01
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРНОУ	36374292		
Територія ХАРКІВСЬКА	за КОАТУУ	6310138500		
Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД	46.75		
Середня кількість працівників, осіб 8				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060		7565061		

І.Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	544,1	526,3
первісна вартість	1011	675,5	682,7
знос	1012	(131,4)	(156,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	544,1	526,3
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	12 652,3	13 543,4
у тому числі готова продукція	1103	12 652,3	13 543,4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 463,0	2 133,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	535,5	1 262,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	126,3	171,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 486,9	19 804,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	696,9
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 179,7	3 406,8
Усього за розділом II	1195	33 317,4	40 846,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	33 861,5	41 372,8

Продовження додатку Е

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 884,2	2 110,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 945,7	2 171,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	105,9	1 017,5
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	19 747,0	23 541,5
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	22,9	61,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12 039,8	14 580,7
Усього за розділом III	1695	31 915,8	39 200,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	33 861,5	41 372,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	31 048,5	28 227,0
Інші операційні доходи	2120	5 468,7	4 638,2
Інші доходи	2240	4,3	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	36 521,5	32 865,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 867,9)	(22 579,4)
Інші операційні витрати	2180	(11 199,7)	(9 703,9)
Інші витрати	2270	(227,7)	(300,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(36 295,3)	(32 584,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	226,2	281,2
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	226,2	281,2

Керівник	_____	_____
	(підпис)	Калашник Валерій Васильович (ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер	_____	_____
	(підпис)	Калашник Валерій Васильович (ініціали, прізвище)

Додаток Ж

Таблиця Ж.1

**Основні показники діяльності підприємства ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»**

Показники	на 31.12.2018	на 31.12.2019	на 31.12.2020	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
				2019/2018 та 2020/2019	та	2019/2018 та 2020/2019	та
Чистий дохід (виручка) від реалізації товарів	25416,4	28227	31048,5	2810,6	2821,5	111,06	110,00
Собівартість реалізованих товарів	19148,7	22579,4	24867,9	3430,7	2288,5	117,92	110,14
Чистий прибуток	185,8	281,2	226,2	95,4	-55	151,35	80,44
Необоротні активи	201,1	544,1	526,3	343	-17,8	270,56	96,73
Запаси	10743	12652,3	13543,4	1909,3	891,1	117,77	107,04
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1648,6	1463	2133,1	-185,6	670,1	88,74	145,80
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16820	19747	23541,5	2927	3794,5	117,40	119,22
Середньооблікова чисельність працівників, чол.	10	10	8	0	-2	100	80
Фондовіддача	127,34	75,76	58,01	-51,58	-17,74	59,49	76,58
Рентабельність діяльності	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	136,28	73,13
Коефіцієнт автономії (платоспроможності)	0,05	0,06	0,05	0,00	0,00	106,67	91,36
Коефіцієнт фінансової залежності	18,56	17,40	19,05	-1,16	1,65	93,74	109,46

Додаток К

Таблиця К.1

Кореспонденції бухгалтерських рахунків по обліку доходів

Зміст господарської операцій	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
Одержано виручку від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг споживачам	30, 31	701, 702, 703
Виставлено рахунок покупцю за відвантажену готову продукцію, товар, а також виконані роботи і послуг	36, 37, 68	701, 702, 703
Відображено податкові зобов'язання з податок на додану вартість із суми виручки від реалізації	701, 702, 703	64
Відображено дохід від реалізації матеріалів (з ПДВ)	377	712
Нарахована сума податкових зобов'язань з ПДВ	712	641
Нараховано відсотки по депозитному рахунку	373	732
Списано прострочену кредиторську заборгованість	631	746
Відновлено податковий кредит з ПДВ методом сторно	641	631
Списано на фінансовий результат:		
доходи основної діяльності	701, 702, 703	791
доходи іншої операційної діяльності	712	791
доходи фінансової діяльності	732	792
доходи іншої діяльності	746	793

Продовження додатку К

Таблиця К.2

Кореспонденції бухгалтерських рахунків по обліку витрат

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
	Дебет	Кредит
Відображено собівартість реалізаційної готової продукції, товарів, робіт, послуг	901, 902, 903	26, 28, 23
Відображено собівартість реалізаційних інших оборотних активів та основних засобів	943	20, 22, 286
Відображено нарахування резерві сумнівних боргів	944	38
Відображено списання безнадійної дебіторської заборгованості понад резерву сумнівних боргів	944	361
Відображена нестача товарно-матеріальних цінностей	947	20, 22, 28
Нараховано відсотки за кредитом	952	684
Списано залишкова вартість ліквідованих необоротних активів	976	10, 11, 12
Нараховано податок на додану вартість на залишкову вартість необоротних активів	976	641
Нараховано податок на прибуток	981	641
Списано на фінансовий результат:		
витрати основної діяльності	791	901, 902, 903, 981
доходи іншої операційної діяльності	791	942, 943, 944, 947
доходи фінансової діяльності	792	952
доходи іншої діяльності	793	976

Додаток Л

Таблиця Л.1

Вертикальний аналіз майнового стану ТОВ «Компанія «Хімпостачання»

Показник	2018		2019		2020	
	тис. грн.	% до під- сумку	тис. грн.	% до під- сумку	тис. грн.	% до під- сумку
АКТИВ						
I. Необоротні активи	201,1	0,65	544,1	1,61	526,3	1,27
II. Оборотні активи	30699,9	99,35	33317,4	98,39	40846,5	98,73
БАЛАНС	30901	100,00	33861,5	100	41372,8	100
ПАСИВ						
I. Власний капітал	1664,5	5,39	1945,7	5,75	2171,9	5,25
III. Поточні зобов'язання	29236,5	94,61	31915,8	94,25	39200,9	94,75
БАЛАНС	30901	100	33861,5	100	41372,8	100